

Velíme v Mali

Čeští vojáci převzali velení evropských sil výcvikové mise v Mali

A fakta

Jádro výcvikové mise v Mali tvoří čtyřicet Čechů. Nejedná se jen o vojáky, v misi působí i tři civilní odborníci – politický poradce, poradkyně pro lidská práva a genderové záležitosti a soudní znalec v oboru francouzského jazyka. Hlavním úkolem mise je pomoc při výstavbě a výcviku malijské armády tak, aby byla v budoucnu schopna samostatně čelit útokům ozbrojených teroristických skupin a zajistit suverenitu a teritoriální integritu země. Má rovněž podpořit výstavbu nedávno vytvořených Společných sil zemí G5 Sahel.

Čest pro celou zemi

Čeští vojáci převzali velení evropských sil výcvikové mise v Mali

Datum 12. červen 2020 se zapíše do historie české armády. Právě v tento den Češi převzali velení evropských sil v Mali od portugalských kolegů. Češi již v roce 2006 veleli mezinárodní brigádě v Kosovu, nyní ale velí celé misi. Portugalský generál João Boga Ribeiro slavnostně předal prapor mise EUTM Mali českému brigádnímu generálovi Františku Ridzákovi. Po následující půlrok budou Češi velet více než sedmi stovkám evropských vojáků z třicetivaceti zemí a budou muset vytvořit podmínky pro nový mandát mise, který si klade za cíl poskytovat vojenskou pomoc partnerům i mimo Mali.

Ministr obrany Lubomír Metnar považuje převzetí funkce velitele mise českým důstojníkem za významný milník a ocenění vojáků Armády ČR. „Vím, že nejen z hlediska kulturního, ale i geografického není tento úkol jednoduchý, ale vy, jako perfektní profesionál a tým, který je v Mali s vámi, ho splníte bezesbýtku,“ vyjádřil své přesvědčení v telefonátu s generálem Ridzákem, který následoval bezprostředně po slavnostním ceremoniálu.

České republice přinese tato událost podle ministra zvýšení prestiže a pozitivního vnímání u zahraničních partnerů. Původní plán účasti na slavnostním ceremoniálu byl kvůli mimořádné situaci v souvislosti s pandemií koronaviru zrušen.

Ceremonii provázela přísná bezpečnostní opatření. Vždyť slavnostní okamžik si nenechalo ujít celkem dvanáct velvyslanců, deset vojenských přidělců obrany, delegace při Evropské unii, zástupci malijského Ministerstva obrany a Generálního štábu, reprezentanti mise Barkhane a společných sil zemí G5 Sahel. Mezi hosty nechyběl ani český velvyslanec v Mali Robert Kopecký.

Slavnostní akt zahájili oba generálové před velitelstvím mise, kde uctili památku vojáků, kteří v ní položili své životy. Poté portugalský generál přivítal všechny hosty v sále a ocenil medailami vybrané malijské vojáky. Pak nastal dlouho očekávaný okamžik celé ceremonie, generál Ribeiro uchopil vlajku mise EUTM Mali a slavnostně ji předal jejímu nastávajícímu veliteli, generálu Ridzákovi. „Vnímám to jako opravdové privilegium, že budu velet této prestižní misi. Je to pro mě i naši zemi velká čest,“ uzavřel svůj projev generál Ridzák. Výcvik Malijců je teď kvůli pandemii prozatím pozastaven, personál mise se musel také na čas zredukovat. Jedná se o dočasné opatření, jakmile to bude možné, plný výcvik se znovu obnoví a vojáci se z Evropy zase vrátí. Probíhá

pouze poradenství a mentoring tamějšího Ministerstva obrany a Generálního štábu.

Češi budou muset hlavně navázat na své předchůdce a zachovat kontinuitu mise. Dále se soustředí na přípravu malijských jednotek před nasazením do operací a budou zvyšovat schopnosti malijské armády v oblasti výcviku a vzdělávání – to znamená, aby Malijsci byli sami schopni cvičit své vojáky. V neposlední řadě, s ohledem na nový čtyřletý mandát, začnou cvičit a připravovat jednotky států G5 Sahel s prioritou Burkina Faso a Nigeru, dále pak Čadu a Mauritánie. Význam evropské výcvikové mise Mali tak začíná v západoafrickém regionu značně narůstat.

Text a foto: mjr. Jakub Šimíček

Modernizace armády

Naše armáda, která nám všem tak ochotně pomáhala i během koronaviru, i když to vůbec nepatří do její obvyklé pracovní náplně, už několikrát zopakovala, že nutně potřebuje nakoupit nová a hlavně moderní bojová vozidla pěchoty. Běžně se jim říká BVP, bévépěčka. Proč zrovna teď a proč právě 210 kusů? No protože ta současná BVP pocházejí z počátku 70. let minulého století a byla páteří vojenskou technikou Varšavské smlouvy z doby studené války. Takže jsou fakt trochu zastaralá. Navíc sovětská koncepce vedení boje moc nehleděla na lidi, ti pro ni byli jen snadno nahraditelným inventářem. Stupeň ochrany vojáků je v nich proto tak bídný, že je líp ochránit i obyčejná balistická vesta. A 210 kusů naše armáda potřebuje prostě proto, že fotbalový mančaft má taky jedenáct, a ne třeba devět nebo sedm hráčů, protože si někdo náhodou řekl, že to tak možná bude lepší. Naše těžká brigáda potřebuje 210 bévépěček, aby neztratila svou údernost. A právě o ni by v boji přišla bez podpory průzkumníků (předvoj), ženistů (cesty) nebo techniků, kteří ji taky musí doprovázet v bévépěčkách.

Ta moderní sice váží nějakých 45 tun a jezdí na pásech, ve skutečnosti je to ale vlastně supermoderní auto se silným motorem, automatickou převodovkou, skvělou stabilizací, navigací i klimatizací. A samozřejmě je nadupané sofistikovanými technologiemi. V boji jezdí hned za tanky a kromě boje přepravuje i vojáky. Jinak ale umí skoro všechno: bojovat i brodit se, má vynikající ochranu, sofistikované zbraně, špičkové technologie, maskování, hi-tech komunikační systémy, zaměřovače i dokonalý přehled o situaci. Některé typy mají dokonce ve výbavě i drony k pozorování situace za horizontem. Bévépěčka v bitvě jezdí hned v první linii, kde současně odstrašují nepřítele. Právě tanky a bévépěčka mu totiž jako první

ukážou sílu armády, která proti němu stojí. A když uvidí naše současná bévépěčka, tak mu bude našich vojáků nejspíš líto. My prostě potřebujeme skokově navýšit bojové schopnosti na obranu naší země. A proto naše armáda potřebuje tu nejlepší a nejmodernější výbavu, která jí navíc musí vydržet dalších třicet let. Možná pořád taky slyšíte, že jsme přece v NATO, tak ať nás prostě ochrání NATO. Ano, Aliance naši obranu zajišťuje strategicky, nefunguje ale jako dovoz pizzy. Prostě zavoláte a NATO přijede. Tak to určitě nefunguje. Na společné obraně se musí podílet všichni členové NATO, v tom je jeho síla. A naším příspěvkem je právě těžká brigáda, tak jsme to slíbili i našim partnerům. No a proto prostě potřebujeme ta nová bévépěčka. Naši zastaralou vojenskou výbavou totiž neohrožujeme jen naše vlastní bezpečí, ale i bezpečí ostatních členů NATO. A to přece nechceme.

předseda vlády ČR Andrej Babiš

Převzato z MFD, ilustrační foto: Michal Voska

Zbraně chudých	2
Vedoucí katedry epidemiologie, bývalý děkan Fakulty vojenského zdravotnictví z Hradce Králové profesor MUDr. Roman Chlíbek působil od počátku boje proti pandemii v krizovém týmu Ministerstva zdravotnictví	
Záchrana izolovaných vojáků	7
Vojáci v misi EUTM v Mali mohou být vystaveni situacím, během kterých je pro ně důležitý výcvik přežití	
Pot šetří krev, platí dvojnásob	10
Po koronavirové přestávce se počátkem června uskutečnilo další výběrové řízení k výsadbářům	
Protiletadlovci připraveni	14
Strakoničtí vojáci cvičí navzdory pandemii i zastaralé technice	
Pod velením OSN	16
Kurz pro vojenské pozorovatele ve Vyškově dokončilo jedenáct příslušníků z různých složek české armády	
Časlavské „gripeňačky“	18
Letecké techniky z 21. základny taktického letectva servisují techniku za miliardy	
I v desetistupňové vodě	21
V bechyňské posádce se uskutečnil kurz vojenského plavání organizovaný pozemními silami	
Maturita v maskáčích	22
Na VŠ a VOŠ MO v Moravské Třebové maturovali podruhé v historii školy žáci oboru vojenského lycea z předmětu vojenská profesní příprava	
Reagovat na nenadálé situace	24
Přeprava osob a materiálu není lehká práce, říká koordinátor přesunů úkolového uskupení AČR v Afghánistánu praporčík R. J.	
Rok ve funkci	26
Vrchní praporčík AČR, štábní praporčík Peter Smik bilancuje	
Záložníci pod lupou	28
Představujeme příslušníky aktivní zálohy a jejich civilní profese	
Co nováčci od armády očekávají?	30
Proměny motivace k vojenskému povolání – 2. díl	
Danu nahradí Caesar	32
13. dělostřelecký pluk by měl být přezbrojen na moderní samohybné houfnice Caesar ráže NATO	
Snadnější zásobování vrtulníkem	35
Armáda České republiky nakoupila nové textilní vázací prostředky pro přepravu nákladu pod vrtulníky	
Modernizace letectva musí pokračovat	36
Recepty z polních kuchyní	41
Časopis Vojenské rozhledy slaví sté narozeniny	42
Rukávové znaky	43
Manuál profesionálního vojáka	
Bitva na Vítkově	46
Od slavného vítězství husitských vojsk nad rytíři křížové výpravy na Vítkově uplynulo šest set let	
Nakupovalo se v zahraničí	48
Armádní obrana proti letadlům v ČR se ve třicátých letech minulého století potýkala s řadou problémů	

Vedoucí katedry epidemiologie, bývalý děkan Fakulty vojenského zdravotnictví z Hradce Králové profesor MUDr. Roman Chlíbek působil od počátku boje proti pandemii v krizovém týmu Ministerstva zdravotnictví

Zbraně chudých

Jedním z těch, kdo se od samého počátku pandemie zapojil po boku Romana Prymuly do boje proti koronaviru, byl i vedoucí katedry epidemiologie a bývalý děkan Fakulty vojenského zdravotnictví z Hradce Králové profesor MUDr. Roman Chlíbek. A právě jeho jsme požádali o následující rozhovor.

V roce 1999 jste se s 6. polní nemocnicí účastnil vojenských misí v Albánii a v zemětřesením postiženém Turecku. Jaké to je, když člověk zamění akademickou a vědeckou sféru za prostředí vojenské zahraniční operace?

Ta situace byla samozřejmě zcela odlišná od akademického univerzitního prostředí. Jsem ale rád, že jsem se mohl této zahraniční mise účastnit. Před tímto nasazením jsem pracoval jako praktický lékař ve Staré Boleslavi na velitelství PVOS. Tam jsem si vyzkoušel mírovou vojenskou medicínu. Později jsem měl možnost nastoupit do vojenského univerzitního prostředí a vyzkoušet si práci v akademické sféře. Když pak přišla nabídka na působení v misi, vnímal jsem to jako příležitost skloubit všechny tyto zkušenosti s praxí v určitých krizových podmínkách. Pro mne to tedy byla ohromná zkušenost. Mohl jsem uplatnit jednak teoretické poznatky z akademického prostředí, dále praktické zkušenosti lékaře

z útvaru a vojenské nemocnice a všechno to pak zúročit do pomoci lidem zasaženým ať již válečnou krizí či přírodní katastrofou.

Proč jste se před lety začal specializovat na epidemiologii a vakcinaci?

Jako vojenský lékař jsem měl v té době přece jen omezené možnosti vybrat si odborné zaměření, kterému bych se měl věnovat. Chtěl jsem se přitom posunout dál od té praktické terénní medicíny. Mou prioritou zároveň bylo pracovat v Hradci Králové, což je moje rodné město, ve kterém mám řadu soukromých a profesionálních vazeb. V tu chvíli padla volba na Vojenskou lékařskou akademii. Přihlásil jsem se tedy na konkurz na místo asistenta na katedře vojenské epidemiologie. Rozhodl jsem se, že se budu zabývat epidemiologií. Dospěl jsem tehdy k názoru, že na každém lékařském oboru se dá najít něco krásného. Když jsem ve svých lékařských počátcích stávoval v Ústřední vojenské nemocnici v Praze

Střešovicích, koketoval jsem s chirurgií, která pro mne představovala určitou metu. Když se objevila ta nabídka z katedry epidemiologie, řekl jsem si, že si vyzkouším zase jinou oblast medicíny. Když se do ní ponořím, určitě tam najdu něco, co bude pro mne atraktivní a zajímavé. A třeba i atraktivnější než ta chirurgie. S odstupem času se mi to potvrdilo. Ukazuje se, že epidemiologie a prevence šíření nemocí je něco velice dynamického, každý rok se mění a nikdy nekončí. Zpětně jsem tedy velice rád, že jsem si vybral tuto část medicíny, která je i tak dost dramatická.

Takže nelitujete, že nejste chirurg v ÚVN?

Ne, rozhodně nelituji. Být chirurgem je velice náročné a to i po fyzické a psychické stránce. Jsou s tím spojené i jisté právní záležitosti. Řada pacientů hledá zpětně, zda léčba byla provedena správně, zda nebyla zbytečně komplikovaná.

Jste vědeckým sekretářem České vakcínologické společnosti, co všechno tato funkce obnáší?

V roce 2005 jsme došli k závěru, že záležitost očkování a očkovacích látek je široká oblast, která bude mít do budoucna nekončící rozvoj

a zaslouží si založení samostatné odborné lékařské společnosti. A právě v té době vojenští lékaři, epidemiologové, stáli u založení této celorepublikové české společnosti. Ta dodnes funguje jako významná součást českého lékařského prostředí. Funkce vědeckého sekretáře této společnosti představuje neustálé sledování dat a publikací v oblasti očkování a očkovacích látek. Musíme neustále udržovat své znalosti v souladu s Evidence Based Medicine. Tato funkce obsahuje i přípravu odborných stanovisek a doporučení. Kromě toho se musím podílet na vytváření podkladů pro strategii očkování a očkovacích programů pro Českou republiku. Zapojuji se rovněž do činnosti Národní imunizační komise ČR, kde vykonávám funkci místopředsedy. Jako sekretář zastupuji oblast prevence a očkování i na vědecké radě Ministerstva zdravotnictví. Takže ta funkce sekretáře je zaměřena na komunikaci s ostatními odbornými společnostmi, komunikaci s pacienty a na přípravu odborných stanovisek a doporučení.

Jak vnímáte mladé ženy, které bojují proti očkováním všeho druhu?

Je mi strašně líto a mrzí mne, že v dnešní době sociálních sítí a internetu je veřejnost v takovém rozsahu doslova zavalena zavádějícími a pseudovědeckými informacemi. Právě matky jsou konfrontovány s touto záplavou nevědeckých a často nepodložených dezinformačních zpráv. Na jejich základě si nesprávně vytvářejí závěry o tom, že očkování je nebezpečné a poškozuje zdraví jejich potomka. Dostáváme dokonce dopisy, že očkováním zabíjíme děti. Problém je asi i v tom, že ty správné, ověřené informace jsou v menšině. Proto se je jako odborníci snažíme co nejvíce doplnit a rozšířit. Přinášíme exaktní důkazy o tom, že očkování je nejen bezpečné, ale především přínosné. Ono to někdy vypadá, že těch žen odmítajících očkování svých dětí je hodně. Já si to ale nemyslím. Je to takový ten fenomén hlasité menšiny. Ono o co méně těch odpůrců je, o to jsou aktivnější na sociálních sítích. Vzájemně si kopírují příspěvky, předávají si je a navenek se to tváří, že se jedná o velkou skupinu. To ale pravda není. Řada z těch žen, které zpočátku odmítají očkování, nakonec změní názor, jakmile ve svém okolí uvidí, že někdo onemocněl závažným infekčním problémem, kterému se dalo očkováním předejít. Najednou přijdou třeba s šestiletým dítětem, že by ho chtěli nechat očkovat proti tetanu.

Proč má Univerzita obrany právě katedru epidemiologie? Je to dáno tím, že současné armády musí počítat s určitou formou biologické války a být na ni připravené?

Nevím, zda to teď nebude ode mne troufalé, ale nejsem si jist, zda Univerzita obrany má katedru epidemiologie, anebo spíše katedru epidemiologie má v současné době Univerzitu obrany. Historie katedry epidemiologie v Hradci Králové je strašně dlouhá, sahá do roku 1950. Už v té době zde vznikla

samostatná katedra vojenské epidemiologie. Od té doby pracujeme v tomto duchu a budujeme ji stále dál a dál. Ty hrozby infekčních onemocnění potvrzují, že taková kapacita je nezbytně potřeba. Je to jakýsi přesah těch válečných konfliktů. Biologická válka je samozřejmě fenomén, který se může objevit kdykoliv. Biologické zbraně jsou totiž nejlevnější zbraně hromadného ničení. Výroba biologické zbraně je daleko levnější než výroba chemické nebo jaderné zbraně. Proto se biologické látky označují jako zbraně chudých.

Není tedy možné vyloučit tu eventualitu, že někdo zneužije biologické agens a rozpoutá biologickou válku. Právě naše katedra je tou, která by se měla zabývat nejen sledováním těchto situací, ale i informací, jak se proti těmto zbraním ochránit. Případně jakou formu nejen prevence, ale i léčby nabídnout v okamžiku takového útoku. To je ta válečná část naší práce. Ukazuje se ale, že armáda je zapojována i do určitých humanitárních a přírodních katastrof. A právě naše katedra může v těchto případech významně pomoci.

Jakým způsobem jste se dostal na začátku pandemie na Ministerstvo zdravotnictví? Je pravda, že se v tomto směru angažoval dokonce pan premiér?

Ano, je to tak. Měl jsem několik telefonátů o tom, zda bych se nechtěl zapojit do práce skupiny vznikající na Ministerstvu zdravotnictví, která by po odborné stránce řešila pandemii koronaviru. Tento požadavek ze strany vlády a pana premiéra byl projednán s ministrem obrany a já byl uvolněn pro tuto činnost. V okamžiku, kdy vznikla tato vzájemná dohoda, byla to již jen otázka přijet do Prahy a začít pracovat.

Co konkrétně jste měl na Ministerstvu zdravotnictví na starosti?

Stále ještě pracuji ve třech skupinách. Jsem členem Klinické skupiny Covid. Ta řeší všechny odborné záležitosti v souvislosti s nákazou. Dále jsem zapojen do skupiny pro uvolňování karantény, která začala být aktivnější v době, kdy se podařilo zvládnout epidemii. Její činnost je stále velice důležitá. Kromě toho jsem se také zúčastnil zasedání laboratorní skupiny, kde se řešily záležitosti spojené s diagnostikou nákazy. Jednalo se především o to, které testy používat v jakých fázích epidemie.

Jak vás přijali kolegové z resortu zdravotnictví, nebyla tam určitá rivalita?

Rozhodně ne, náš příchod spíš uvítali. Těch osob, které jsou schopny řešit tuto problematiku, zase v naší republice tolik není. Všichni nám tam dávali najevo, že jsou rádi, že se zapojila armáda a Univerzita obrany. Kvitovali i to, že v oblasti krizového managementu jsme z logiky věci zvyklí pracovat pod časovým tlakem, včas se rozhodovat a organizovat si podle toho práci. Myslím si, že bylo přínosem, že jsme tam nastavili pravidla činnosti, scházení se odborných skupin, jejich výstupy a předávání informací. V počátcích epidemie byla skutečně každá ruka dobrá. Natož pak každá hlava, která by byla schopná přidat nějaké know-how.

Která fáze vašeho působení v krizovém štábu byla nejobtížnější a s čím vším jste se museli vyrovnat?

Jednou z těch obtížnějších záležitostí bylo rozhodování a určování infekciozity nakažených pacientů. Znalostí o této nemoci bylo zpočátku minimum. Určovat, který pacient je nebezpečný pro své okolí a zda jsou nutná izolační, nebo jenom karanténní opatření, bylo poměrně složité. Další nesnadnou záležitostí byla interpretace laboratorních vyšetření. Zpočátku laboratorních možností nebylo mnoho. Přitom interpretace jejich výsledků se rozcházela po celém světě. První testy se začaly dovážet z Číny, museli jsme rozhodnout, jaké formy testování budou a pro koho budou

určeny. Dále jak bude probíhat testování a jak se budou interpretovat jeho výsledky.

Obtížným bodem bylo i zapojení praktických lékařů zejména pro dospělé. V počátcích epidemie řada z nich zavřela ordinace a přešla na distanční poskytování lékařské péče po telefonu. Přitom ne všichni pacienti se jím mohli dovolat. V té době jsme chtěli zavádět širší testování zejména pacientů v karanténě právě v ordinacích praktických lékařů. Bylo dost obtížné se s nimi domluvit, za jakých podmínek a komu budou ve svých ordinacích poskytovat tento druh péče.

Nesnadné bylo i rozhodovat o tom, která opatření se budou uvolňovat. V tomto případě byl neskutečný tlak určitých zájmových skupin. Každý chtěl co nejrychleji otevřít tu svoji provozovnu, obnovit svoji činnost. Musel se tedy najít nějaký kompromis, který by vycházel z reálných čísel epidemie a výskytu nákazy. To nebylo právě jednoduché. Museli jsme důsledně hlídat, aby uvolňování nevedlo k tomu, že se zvýšený výskyt nákazy opět vrátí.

Řešení řady otázek pandemie se stalo předmětem politického zápasu. Neodrazovalo vás, když se najednou objevovalo tolik generálů po boji?

Přiznám se, že příliš příjemné to nebylo. Postupně jsem si na to ale zvykl. Během té krize jsme se samozřejmě setkali s lidmi, kterým šlo spíše o to se zviditelnit. Raději kritizovali, než aby přišli s nějakým konstruktivním nápadem, co by se dalo dělat. Jednodušší je něco zkritikovat než vymyslet řešení. V určité fázi jsme si říkali, že počet tzv. epidemiologů už převýšil denní počet nově nakažených. S tím jsme se ale museli vypořádat. Pro mne bylo relativně nové vyrovnat se s myšlenkou, že na jedné straně máte nějaké odborné znalosti a doporučení a na druhé straně pak přijde určitý politický náhled na to, že je potřeba tohle uvolnit a tohle otevřít. Ne vždy to přitom bylo v souladu s našimi závěry. Naše rozhodnutí byla v některých případech upravena vládou ne tak, jak jsme si my úplně představovali. Nakonec jsem ale pochopil, že je to asi běžná realita. Jedna věc je, co řekne odborník, a pak je zde

někdo, kdo se zabývá tím, jaké to má dopady na ekonomiku a na fungování státu. A ten ta opatření pak koriguje.

Jak na Ministerstvu zdravotnictví vnímali roli armády v boji proti koronaviru?

Po celou dobu jsem se setkával s velice pozitivním vnímáním. Řada kolegů nám v legraci naznačovala, že zavádíme jakýsi vojenský duch na civilní ministerstvo. Nakonec nám ale všichni potvrdili, že v těchto krizových situacích je určitá míra jednoznačného rozhodování, standardních postupů a pevného vedení na místě. Spíš tedy kvitovali, že jsme do toho procesu vnesli jistý krizový management.

Už jste si dělal nějakou osobní rekapitulaci těch posledních měsíců, jaké poučení do budoucna pro vás tato práce přinesla, co všechno vám dala?

Poslední měsíce mi potvrdily to, co jsem zažil na zahraničních misích v Albánii a Turecku. Když je nějaká krizová situace, projeví se charakter lidí. Ukážou se jejich skutečné znalosti a schopnosti. V tomto smyslu někteří lidé příjemně překvapili, jiní naopak negativně. Odněsli jsem si z toho to, že právě v těch krizových situacích se nejlépe poznávají jedinci. To se dá využít i do budoucna. Pokud bych musel sestavovat nějaký tým, měl bych již jistou představu, jaké lidi si do něho zvolit. Dalším poučením pro mne bylo, že problematika krizového managementu je velice důležitá. Pokud do této činnosti zapojíte skutečné odborníky, přináší to samozřejmě své ovoce.

Počítáte s tím, že vaše katedra epidemiologie se ve své vědecké práci bude podrobně zabývat událostmi posledních měsíců?

Určitě ano. Pro nás jako epidemiology tento nový koronavirus má potenciál velice snadného a rychlého šíření v komunitě. Podle mého názoru je z epidemiologického hlediska pro nás ještě zajímavější než chřipkový virus. Každý, kdo v populaci šíří chřipku dříve či později má nějaké příznaky. Díky tomu ho můžeme odhalit, izolovat a včas léčit. U koronaviru máme řadu pacientů, kteří jsou zcela bezpříznakoví. Přitom to jsou tzv. superpřenašeči. Mohou tuto nemoc šířit v populaci, aniž by je někdo odhalil. To je z hlediska epidemiologa velice nebezpečné. My samozřejmě na katedře sledujeme další chování viru a také to, jak se bude měnit a jaký má potenciál přenosu. Určitě se také budeme dále věnovat hlavní náplni naší katedry, a to je ochrana vojáků před infekčními onemocněními a možnosti ovlivnění jejich vnímavosti. Máme projekty, během kterých jsme zjišťovali, jaká je vnímavost vojáků vůči nákazám, jako je klíšťová encefalitida, žloutenka, spalničky, příušnice a černý kašel. Současná situace nás utvrdila v tom, že je to smysluplné a má cenu se zabývat vnímavostí vojenských profesionálů. Podle toho pak volíme strategii, jak přistupovat do budoucna k prevenci.

A fakta

Profesor Roman Chlíbek se narodil 22. 3. 1965 v Hradci Králové. V roce 1989 ukončil studia na VLA JEP a LF UK v Hradci Králové v oboru všeobecné lékařství. V roce 1996 a 1997 absolvoval studium preventivního lékařství a zdravotnického managementu na Královské lékařské koleji v Londýně a na Univerzitě Utrecht v Nizozemí. Postupně složil atestaci ze všeobecného lékařství a atestaci z hygieny a epidemiologie. V roce 2006 byl habilitován v oboru hygiena, preventivní lékařství a epidemiologie. V akademickém prostředí prošel pozicí odborného asistenta, vedoucího skupiny, předsedy akademického senátu, proděkana pro vnější vztahy a rozvoj. V říjnu 2009 byl jmenován děkanem Fakulty vojenského zdravotnictví UO, v této funkci působil do roku 2013. Jako vojenský profesionál dosáhl hodnosti plukovníka a svůj vojenský závazek ukončil 31. 12. 2019. Je autorem řady publikací o očkování, infekční epidemiologii a preventivní medicíně v tuzemských i zahraničních časopisech.

Jako pracoviště Univerzity obrany jsme také připraveni se zapojit do klinického hodnocení vakcín proti koronaviru. Už v tomto okamžiku je ve světě těchto kandidátních vakcín více než sto dvacet. Navíc se začíná diskutovat o možné přípravě výroby americkou firmou v České republice. Je možné, že se na nás obrátí některé týmy a budou chtít očkovací látku klinicky hodnotit. Jde o hodnocení na lidských dobrovolnících, s čímž má naše pracoviště mnohaletou zkušenost. Takováto klinická hodnocení umíme zajistit.

Podle některých epidemiologů ne-sehrává roční období či momentální klima v případě šíření koronaviru žádnou roli. Většina odborníků ale hovoří o tom, že na podzim by mohla přijít druhá vlna pandemie. Proč právě na podzim?

Problém je v tom, že nikdo zatím nemá ověřené poznatky o tom, jak se dále bude koronavirus chovat. Ti, kdo tvrdí, že nebude reagovat sezonně, vycházejí, podobně jako ti, kdo naopak tvrdí, že se bude chovat sezonně, ze svých osobních pocitů. Zatím to nemáme nikdo podložené vědeckými daty. Můj osobní

názor je ten, že koronavirus patří do skupiny tzv. respiračních virů, řada respiračních nákaz přitom vykazuje sezonnost. Jsou určité části roku, kdy se vyskytují frekventovaněji a v jiných částech roku se naopak objevují méně. Víme, že respirační viry mají jinou sezonu pro severní polokouli a jinou pro jižní. Právě teď je jejich zvýšený výskyt v Latinské Americe, zatímco u nás jsou na ústupu. To můžeme dávat do souvislosti s tím, že u nás nastává léto a na jižní polokouli se naopak blíží zima. Z toho bychom mohli usuzovat, že chladnější období může přispívat k šíření.

V jednom okamžiku se hovořilo o možnosti promoření společnosti, připadalo skutečně něco podobného v úvahu?

Promořování je termín, který se běžně používá v epidemiologii, byť laickou veřejností není vnímán zcela správně. Ono již to slovo vyvolává pocit, že někoho úmyslně nakazíte. Že je to vlastně jakýsi pokus na lidech. Tak tomu určitě není. Již jsem zmínil, že koronavirus se v mnoha případech šíří bezpříznakově. Když došlo k uvolnění opatření, šance, že bude někdo bezpříznakově nakažen, zůstala. Jsem přesvědčen, že k určitému promořování naší

společnosti v současné době dochází. To se prostě nedá zcela zastavit. Je to přirozená záležitost. U takovýchto nemocí se s tím počítá.

Současná pandemie zasáhla všechny sféry naší společnosti, ekonomika České republiky se prý na úroveň roku 2019 vrátí až za pět let. Nehrozí, že by ta příští pandemie mohla zcela rozvrátit světovou ekonomiku, způsob našeho života a výrazně snížit životní úroveň nás všech?

Dlouho jsme si mysleli, že infekční onemocnění se sice objevují, že přicházejí i nové infekce, ale vždy jsme měli pocit, že jsme schopni včas je odhalit a dostat pod kontrolu. Věřili jsme, že pandemie se nás netýká. S příchodem koronaviru se ukázalo, že viry jsou vždy o krok před námi a pandemie nového onemocnění se nikdy nedá vyloučit. Nemyslím si ale, že bychom u nás zažívali pandemie typu moru či neštovic. A to proto, že přece jen již víme, jak se ty nemoci šíří. Jsme schopni je včas diagnostikovat, upřesnit laboratorní metody a dostat pandemii pod kontrolu dříve, než nabyde obřích rozměrů, kdy budeme hovořit o desítkách a stovkách milionů nakažených. Na druhou stranu pandemii nemůžeme nikdy vyloučit. Může se tady objevit pandemie chřipky, která se vrací v periodě třiceti čtyřiceti let ve větších či menších rozměrech. Koronavirus SARS-CoV-2 se adaptoval ze zvířete na člověka a byl příčinou této novodobé pandemie. To ukazuje na to, že infekční choroby se nemohou podceňovat. Jsem velice rád, že Česká republika si drží trend neustálého rozvoje infekčního lékařství a epidemiologie. V některých zemích nenajdete infekčního lékaře. Infekční onemocnění tam řeší internisté. Těší mne, že na základě tradice se tento obor u nás drží a i armáda ho nadále rozvíjí.

Co podle vás přijde dřív, očkovací látka na COVID-19, tedy prevence, anebo lék řešící následky tohoto onemocnění?

Můj soukromý odhad je, že by to mohla být očkovací látka. Na vývoj očkovací látky je zaměřeno daleko víc výzkumných týmů. Navíc, jak jsem již řekl, těch kandidátních vakcín je již více než sto dvacet. Tolik kandidátních léků se v tomto okamžiku netestuje a nehodnotí. Ale i tak je to běh na dlouhou trať. Osobně si myslím, že tady nebude dříve jak v roce 2021.

Nebude pak ale finančně příliš náročné v případě nutnosti proočkovat miliony lidí?

Finančně náročné to samozřejmě bude. Na druhou stranu, pokud by takovéto očkování zastavilo propad ekonomiky a předešlo by ekonomickým ztrátám, tak to bude i z ekonomického hlediska výhodné. Cena za očkování by byla významně nižší než případné ztráty.

Text: Vladimír Marek,

foto: autor a archiv plk. Romana Chlíbka

Vojáci v misi EUTM v Mali mohou být vystaveni situacím, během kterých je pro ně důležitý výcvik přežití

Záchrana izolovaných vojáků

Naše armáda se již řadu let zabývá výcvikem S. E. R. E. (Survival, Evasion, Resistance and Extraction, tedy přežití, vyhnutí se zajetí, odolávání nátlaku a vyproštění). Ten je zaměřen na záchranu vojáků, kteří se z nejrůznějších důvodů v důsledku operační činnosti dostali na nepřátelském území do izolace. Prioritně jím procházejí vojáci odcházející do zahraničních misí. A tak nás ani nepřekvapilo, když jsme se s ním setkali i na základně Koulikoro v misi EUTM v Mali.

„Na základně jsem mimo jiné zodpovědný za záchranu osob a výcviky S. E. R. E. Jedná se o techniky přežití a sebezáchovy, v našem případě především v poušti a stepi,“ vysvětluje nadrotmistr J. Š.

Čeho se vyvarovat

Zatímco všichni naši příslušníci, jak jsme již zmínili, ještě před nasazením do mise procházejí kurzem S. E. R. E., v případě dalších spojeneckých vojáků na základně to není tak jednoznačné. Takže ti, kteří tento kurz neabsolvovali, si ho zde doplňují. A právě to má na starosti nadrotmistr J. Š. Kromě toho ještě zodpovídá za ochranu vojáků před zdejší, pro nás poněkud exotickou florou a faunou. Musí je poučit, s čím vším se v Mali mohou setkat a před kterými rostlinami a živočichy se mít na pozoru. Samotný výcvik se dělí na teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsou vojáci seznámeni se standardními operačními postupy v oblasti nasazení. V praktické části si pak mohou vyzkoušet, jak by taková situace vypadala a jak by v ní měli reagovat.

„Voják se může dostat do odloučení různými způsoby. Může to být například v důsledku požáru, povodně či nepředpokládané klimatické změny. Nejpravděpodobnější ale je, že se tak stane po nějaké činnosti protivníka. Ať již by se jednalo o vojenský převrat, útok na základnu, teroristický útok, případně rozprášení nějaké menší výjezdové skupiny. Může k tomu ale dojít při přesunu v důsledku havárie či poruchy automobilu, případně vrtulníku. Pak se dotyčný může dostat do odloučení, ve kterém je zcela sám, anebo s menší skupinou vojáků,“ vysvětluje nadrotmistr. „Pokud se někdo ocitne v nějaké krizové situaci, musí se ze všeho nejdříve snažit určit svou polohu, tu nahlásit nadřízenému a informovat ho také o tom, co se chystá udělat. Když to situace dovoluje, měl by zůstat u vozidla, případně v jeho blízkosti. Měl by také zajistit citlivý materiál, jako je munice, radiostanice, voda, jídlo, mapy, GPS. Z bezpečného a zamaskovaného úkrytu by měl pozorovat okolí, připravit si případné únikové trasy a čekat na záchranou jednotku.“

Používání nouzových prostředků

Pokud jednotka z nějakého důvodu nemůže dorazit, případně nemá možnost například kvůli poruše spojení nahlásit krizovou situaci spojenou s odloučením, je nezbytné spoléhat na vlastní síly. Každý voják, který se dostane do odloučení, má u sebe balistiku, zbraň, mapu či GPS a batoh s nejnútnejším vybavením. V něm má základní zásobu vody a stravy. Pokud by ji vyčerpal, má u sebe mechanický filtr, chemické látky na úpravu vody, proteínové tyčinky. Až pokud by tohle všechno spotřeboval, případně to vůbec neměl, musí vědět, jakými improvizovanými prostředky si zajistí především vodu a potraviny a podle čeho se v neznámé krajině orientovat. Samozřejmě že v tomto období bude strádat, spotřebovávat své vlastní tuky, ale přežije.

„Je však nezbytné, aby měl představu, co v dané oblasti najde, která rostlina či bylina má vitaminy, především vitamin C, a i nějakou nutriční hodnotu. Měla by mít také dostatek sacharidů a pokud možno i určité množství vody. A právě tyto informace získává v našem

kurzu. Ve volné přírodě je zde možné najít papáju, olengu olejnatou, melouny, citronovníky. Tekutina se dá získat z agáve, je zde také velké množství kaktusů. Existuje samozřejmě velký rozdíl mezi těmito plody v období dešťů a sucha. V období sucha je to samozřejmě složitější. V tomto případě bych doporučoval vykopat například arašidy, právě ty obsahují velké množství oleje, dodají tedy protein a energii. Základní zásada přitom je nevydat na získávání potravin více energie než můžeme získat," radí nadrotmistr J. Š. „Voják musí samozřejmě tu danou rostlinu dobře znát. Nejde jen o to, že by se mohl otrávit, některé rostliny mu mohou způsobit například průjem. Následná dehydratace je velice závažná. V případě kaktusů je potřeba vyjmout dužinu a tu rozžvýkat. Polyká se přitom jen ta šťáva, vlákniny by totiž mohly způsobit problémy při zažívání."

Voda nad zlato

Ze všeho nejdůležitější je ale získat vodu, ta představuje naprostý základ pro přežití. To v Mali není právě jednoduché. Největší šance je, pokud se dotyčný pohybuje v oblasti Nigeru. Tato řeka navíc představuje i důležitý orientační bod. Voda v ní je ale samozřejmě kontaminovaná, takže se musí upravit. Tedy podrobit mechanické a chemické filtraci. Přes den je možné k těmto účelům použít i UV záření. Všechno to má ale jistá rizika. Nejlepší způsob úpravy vody je převaření. Je ale otázka, zda má voják k něčemu podobnému dostatek času a zda má k dispozici oheň.

Pokud se rozbije GPS, případně se vybijí její baterky, nezbyvá vojákům nic jiného než použít nouzovou navigaci. Ve dne se většinou jedná o polohu slunce v kombinaci s časem. V noci představuje důležitý orientační bod Severka. Může využít rovněž otáčení hvězdné oblohy. Vojáci by před každou cestou mimo základnu měli mít velice dobře dopředu načtenou svoji pozici, pak mohou pro orientaci využít celou řadu významných bodů.

Široké spektrum sér

„Během takovéto krizové situace je důležitá i ochrana vojáků, a to nejen před případným protivníkem či velkými predátory. V Mali číhá celá řada dalších nebezpečí. Je zde velice specifická flora a fauna. Nachází se tady velké množství zmijí, jsou tu mamby, bojgy, kobry, které plivou jed, škorpioni, různé druhy pavouků, kteří sice nemají tolik jedu, ale mohou způsobit zánět. Je zde zhruba centimetr velký brouk, kterého když si ho voják rozplácne na kůži, může dostat alergickou reakci. Ve žlázách má totiž jedovatou látku," upozorňuje nadrotmistr J. Š. „Jak jsem již zmínil, jedovné jsou i některé rostliny. Pokud si chcete ve volném terénu sednout, či dokonce lehnout, je nezbytné nejdříve to místo důkladně prověřit. Žijí zde hadi, kteří mají různé typy toxinů. Je zde nortoxický jed, kardiotoxický,

hemotoxický, sitotoxický jed. Ten poslední napadá tkáň a ta začíná expandovat.“

V případě uštknutí by měl voják zachovat klid, končetinu znehybnět, místo uštknutí vydezinfikovat, lehce obvázat obinadlem tak, aby se pod něj vešly ještě dva prsty. „Pokud bychom ránu, jak jsme byli zvyklí dříve, zaškrtili, nastává problém. Potřebujeme, aby se jed mohl v dané oblasti rozšiřovat. Ovšem pod kontrolou. Naší výhodou je, že na základně je dislokovaná nemocnice na úrovni ROLE 2 a právě ta má k dispozici poměrně široké spektrum sér, které bychom mohli dodatečně podat,“ dodává nadrotmistr.

Určitou roli v těchto případech mohou sehrát i pravidla jednání s domorodci. Vojáci by v tomto případě měli být vstřícní, ale nepřehánět to. Místní lidé se totiž snaží přehnané vstřícnosti zneužívat. Je tedy dobré nasadit jakýsi profesionální přístup, úsměvy, žádná agresivní gesta. Na rozdíl od ostatních koaličních vojáků mají příslušníci našeho kontingentu striktní zákaz rozdávat potraviny, bonbony či drobné dárky. Je to z toho důvodu, že lidé si na to zvyknou, vyžadují to a voják pak těžko může plnit operační úkol.

Africké Mali představuje pro Evropany velmi neobvyklé prostředí. Výcvik S. E. R. E. má tedy svá specifika, tak aby byli vojáci připraveni zvládnout co nejlépe postupy v případě nouze.

Text a foto: Vladimír Marek

Po koronavirové přestávce se počátkem června uskutečnilo další výběrové řízení k výsadkářům

Pot šetří krev, platí dvojnásob

Tento měsíc zkusilo 51 uchazečů o službu u chrudimských výsadkářů projít jejich sítím výběrového řízení. Zdejší významný výběrový test byl přesunut kvůli koronaviru z březnového termínu až na červen.

Důvodů, proč vojáci absolvují výběrové řízení, je několik. Někteří se hlásí na útvar rovnou z civilu a musí si svoje místo po základním výcviku „zasloužit“. Rotmistr Solčanský má jasno, kde by chtěl po absolvování Univerzity obrany budovat kariéru, navíc ho lákají sasky. „Chtěl bych velet vojákům, kteří jsou cílevědomí a ochotní pro své zařazení něco udělat. A takové v Chrudimi myslím najdu.“

První den začíná fyzickými testy, které vycházejí z výročního přezkoušení. Ještě plní elánu a sil absolvují uchazeči shyby, kliky, leh-sedy a dvanáctiminutový běh, to vše ve sportovním oblečení. Každý má přidělené číslo, které může kdykoli sundat a výběrové řízení tak ukončit. Na výsadkovou překážkovou dráhu už nastupují v maskáčích. Největší strašák je kladina, která je přibližně ve čtyřech metrech.

Nejeden budoucí výsadkář se tam na chvilku zasekl. Po návratu do srubového tábora, kde mají uchazeči po celé tři dny své útočiště, je čeká překvapení. Každý dostane gumovou atrapu útočné pušky, kterou nesmí pustit z očí. S ní a vybraným parťákem se vydávají v podvečer na 3 km dlouhý „buddy run“ (běh dvojic se zbraní), přičemž vybíhají jako tým a také se tak vrací. První den není tolik fyzicky náročný. Kdo nevypadne na první disciplíně, zpravidla se dostane až k poslední zkoušce tohoto dne – psychotesty. K těm se dostalo 50 uchazečů. „Výběrové řízení je hlavně o fyzické připravenosti uchazečů a podle toho by měla vypadat i jejich příprava. Velkou roli na dobré výsledky měla pravidelnost fyzické přípravy před výběrovkami. Jsou znát značné rozdíly mezi běžnými uchazeči a těmi, co

se připravovali pravidelně se zaměřením na specifické disciplíny. Podstatná je samozřejmě i motivace uchazečů – chtít být výsadkář, prozradil nám kapitán Wasserbauer.

Druhý den začíná během družstev s kládou. Během na pětikilometrovou vzdálenost s kládou na rameni instruktoři sledují spolupráci ve skupině a fyzickou zdatnost. Lehká únava z předchozího dne se přeci jen hlásí. Čtyři uchazeči na této disciplíně odevzdali čísla. Na řadu přichází překážková dráha NATO, čtyři rovinky plné překážek. Zejména dvě z nich bývají kritické – lrská lavice a „bazén“. Tentokrát s nimi nikdo větší problém naštěstí neměl. Po individuálním zdolání překážkové dráhy ještě všechny čeká druhé kolo po družstvech s kládou, zde je stěžejní týmová spolupráce a dobře zvolená taktika překonávání překážek. Kláda se nesmí žádné dotknout, jinak ji musí družstvo opakovat. Ještě horší je, pokud se dotkne země – to družstvo vrací na start. „Přezkoušení z plavání jsme z hygienických důvodů tentokrát neorganizovali. Přezkoušení je až před padákovými seskoky do vody,

tudíž tomu stejně neujdou," konstatoval podplukovník Zelinka. Čas utíká a my se přiblížili ke zrychlenému přesunu na deset kilometrů s patnáctikilogramovou zátěží. Ne nadarmo ji nazýváme „královská disciplína“ – je to velký žrout startovních čísel. Díky statistikám z předchozích let víme, že na ní vypadává nejvíce uchazečů. Přesun je náročný fyzicky i psychicky. „Máte jasně stanovený úkol – dorazit na určené místo ve stanoveném časovém limitu. Po tom, co mají uchazeči za sebou, to ale není jednoduché. V jejich hlavách se tak odehrává boj. Budu pokračovat a nestihneme úkol? Nebo odstoupím, nedokončím výběrovky, a zbytek kluků tak má šanci? To opravdu není lehké rozhodování," dodává hlavní instruktor nadrotmistr Šromovský. I dnes si „královna" vybrala svojí daň a instruktorům dala sedm čísel. Třicet devět unavených, ale motivovaných uchazečů pokračuje dál.

Je půlnoc a srubový tábor pomalu ožívá. Uchazeči se chystají na pětáctikilometrový pochod. Instruktor převažuje batoh, váží 25 kg. Nezbyvá než dát ho na záda, rozsvítit

čelovku a vpřed. Žádné družstvo, žádný parťák – jen vy, batoh a dlouhá štreka. První se vrací už za světla. Po návratu každý napíše motivační esej, k psaní se dostalo 35 uchazečů. Rychle zmobilizovat poslední síly a jdeme do pomyslného cíle. Běh se zraněným na nošíkách. Poslední 2 km plné utrpení, ale ti, kteří doběhnou, jsou plní euforie. Není divu, mají úspěšně za sebou velice náročné výběrové

řízení k výsadkářům a zaslouží si nosit nášivku útvaru. Ale na cestě výsadkáře je to teprve první splněný krok, ovšem zatraceně důležitý. K červenému baretu vykročilo 34 budoucích výsadkářů. Motto „Pot šetří krev“ tu platí dvojnásob.

Text: kpt. Simona Mužátko, foto: rtm. Jakub Školník

Ostrých střelb na Libavé s reálným scénářem se zúčastnilo 800 vojáků

Adamant Warrior

I přes trvajících přísná hygienická opatření se život v armádě nezastavil. Naopak. Na Libavé od 25. do 29. května zjišťovali své schopnosti při rotních taktických cvičeních s bojovými střelbami vojáci ze 71. mechanizovaného praporu. Ti jsou pro letošek vyčleněni do Sil velmi rychlé reakce (VJTF – Very High Readiness Joint Task Force) a musí být schopni během pouhých pěti dnů zareagovat na hrozby pro členské země NATO. V současné době není v aliančních silách jednotka, která by byla akceschopnější.

Při cvičení Adamant Warrior (Neústupný válečník) se uskutečnila nejen řada ostrých střelb, činností pod taktickými náměty, ale i jedno zcela unikátní spojení, kdy se pilot bitevníku L-159 domlouval na VKV síti s velitelem pozemních jednotek. Šlo o jeden z prvních kontaktů tohoto typu v novodobé české armádě. „Jedním z důležitých cílů cvičení je prověrka součinnosti s přidělenými prvky. Velitelé jednotek dostávají k dispozici letenkou, dělostřeleckou i ženijní podporu a musí ji dovedně využít, dokázat správně naplánovat veškeré postupy s cílem eliminovat nepřítele a převzít svěřený prostor operace,“ uvedl kapitán David Kremlička, zástupce náčelníka štábu pro operace a zástupce řídicího cvičení. Právě on byl pomyslným mozkem celého cvičení, které se plánovalo bezmála rok – původně s mezinárodní účastí, což ovšem zhatila pandemie koronaviru.

Využití vzdušné podpory

Jednou z forem výcviku, se kterou se mechanizované jednotky nesetkávají tak často, je využití vrtulníku Mi-171. Celá situace vypadala následovně: v rámci defenzivní operace se velitel roty rozhoduje o zasazení průzkumných skupin do týlu nepřítele a využije k tomu právě tento vrtulník. Podvěčerní klid tak náhle naruší burácení motoru přilétajícího stroje. Čtyřčlenná průzkumná skupina již přesně zná svůj úkol. Proto se vrtulník jen lehce dotkne země, dveře se otevřou a během několika vteřin již odlétá do prostoru výsadku. Tam však prostor pro přistání již není, průzkumníci proto musí slánit z výšky třiceti metrů. Připoutání lana do osmy (tj. železo, které svým tvarem připomíná osmičku) v této výšce, když je vrtulník ve visu a hýbe se ze strany na stranu, není snadné. Po slánění postupně zaujímají kruhovou obranu a kryjí ostatní, kteří slaňují. Poté, co se

země dotkne poslední, odpoutá instruktor lano a vrtulník mizí v dál. Nyní již vše záleží na schopnostech průzkumníků, jak splní bojový úkol. Vyjma vrtulníků, tedy základny Sedlec-Vícenice, cvičila také letecká základna v Čáslavi. V tomto případě došlo k jednomu z historicky prvních spojení pomocí VKV sítě. Takzvaný Ground Commander, tedy velitel pozemních jednotek 71. mechanizovaného praporu, kapitán Petr Bláha, se spojil s pilotkou bitevníku L-159. Ta se tak stala nadneseně vzdušným okem jednotky.

Reálné scénáře

Cvičení zahrnovalo řadu scénářů. Základem byly vždy ostré střelby z BVP-2 za podpory RPG, ručních zbraní, ale i minometné podpory. Rotní taktické cvičení tak prověřilo schopnosti všech vojáků, kterých bylo včetně logistického zabezpečení bezmála 800. „Jsem velice hrdý na náš štáb, který dokáže naplánovat, organizovat a řídit cvičení takového rozsahu, bojové a podpůrné jednotky koordinovat a vést činnost s prvky, jako je letectvo nebo dělostřelci. Vojáci svojí snahou učít se nové věci, ale i svým nasazením ukazují, jak má vypadat profesionální voják Armády České republiky,“ shrnul závěr cvičení vrchní praporčík 71. praporu Martin Hula.

Text: kpt. Radek Hampl a Michal Voska,

foto: Michal Voska, Jan Kouba

13

Strakonice vojáci cvičí navzdory pandemii i zastaralé technice

Protiletadlovci připraveni

Strakonice vojáci cvičí na plné obrátky. Ani pandemie koronaviru nezastavila výcvik příslušníků 25. protiletadlového raketového pluku, kteří musí plnit své závazky vůči České republice i Severoatlantické alianci. Při cvičném zapojení nepřítele byla prověřena veškerá technika pluku včetně zastarávajícího systému 2K12 KUB.

„Naši vojáci drží třetím rokem hotovost pro alianční Síly rychlé reakce. V případě potřeby tak mohou být nasazeni kdekoli na světě. Zároveň vyčleňujeme síly a prostředky ve prospěch Národního posilového systému protivzdušné obrany České republiky, abychom zajistili obranu vzdušného prostoru našeho státu a obranu strategicky významných objektů,“ vysvětlil zástupce velitele strakonického útvaru plukovník Jaroslav Daverný, proč museli vojáci zůstat akceschopní. Pandemie koronaviru sice ovlivnila výcvik, ale nezastavila jej. „Zrušili jsme cvičení, kde by docházelo ke koncentraci velkého množství vojáků. Výcvik ale pokračoval dál. Podmínky jsme operativně upravili tak, aby vojáci cvičili v menších skupinách. Důraz jsme samozřejmě kladli na dodržování hygienických opatření,“ doplnil plukovník Daverný.

Bojovali se vzdušným protivníkem

Souběžně s uvolňováním opatření se naplno rozběhl i výcvik. Boj se vzdušným protivníkem trénovaly například obsluhy protiletadlového raketového systému 2K12 KUB. „Sleduji, vzdálenost 30, jednotlivý, přilet, výška 6000. Cíl v zóně,“ hlásil operátor radiolokátoru. „Rozumím, první pal!“ reagoval velitel. Vojáci zachytili vzdušný cíl, identifikovali jej jako nepřátelský a následně jej cvičně zničili raketou. Podobné scénáře řešili i ti, kteří slouží u protiletadlových kompletů RBS-70 a S-10M2D. Výcviku se přirozeně účastnily také obsluhy systémů velení a řízení palby. Dovednosti vojáků prověřily simulované i reálné cíle. Do cvičení se totiž zapojily stíhací letouny z čáslavské základny taktického letectva, jež s vojáky vedly boj o získání vzdušné nadvlády.

A fakta

Vývoj systému 2K12 KUB započal v SSSR v roce 1958. Systém měl být schopen ničit cíle letící rychlostí od 420 až do 600 m/s, pohybující se ve výšce do 7 000 metrů a provozu v teplotách od -40 do +50 °C. Nejvyšší nadmořská výška pro provoz stroje je 3 000 metrů. Základní jednotkou je protiletadlová taktická baterie. Baterie odpalovacích zařízení 2K12 se skládá z několika pásových vozidel. Tvoří ji jeden řidič a naváděcí radiolokátor 1S91 (SURN, v kódu NATO Straight Flush) s dosahem 75 km. Jedná se obvykle o vozidlo na podvozku GM-568. Baterie bývá vybavena čtyřmi odpalovacími zařízeními na pásových podvozcích GM-578 a čtyřmi nákladními automobily, z nichž každý nese tři další rakety a jeřáb. Zařízení 2K12 KUB používají rakety 3M9 a jejich modifikace.

Modernizace vojska je nutná

Vojáci cvičí i navzdory zastaralé technice, kterou jsou vyzbrojeni. Je obecně známo, že protiletadlový raketový systém 2K12 KUB mohou používat jen díky šikovnosti techniků ze zdejšího střediska kontroly a seřizování. Nutnost pořízení nového systému SHORAD, který by měl nahradit zastaralý systém 2K12 KUB, tak stále víc a víc nabývá na intenzitě. „První vlašťovku v plánované modernizaci vojska pozemní protivzdušné obrany představují protiletadlové raketové komplety RBS-70NG. První část dodávky těchto kompletů švédské výroby převezmeme na konci letošního roku. Tyto moderní komplety nahradí ruské systémy S-10M2D, které budou postupně vyřazeny z naší výzbroje,“ prozradil plukovník Jaroslav Daverný.

Obsáhlou reportáž z derniéry systému S10M2D přineseme v příštím čísle.

Text a foto: Michal Voska

43. VÝSADKOVÝ PRAPOR CHRUDIM

SLUŽBA U JEDNEHO VÝSADKOVÉHO PRAPORU ACR

ATRAKTIVNÍ VÝCVIK A PRESTÍŽNÍ KURZY

PRAVO HRDĚ NOSIT ČERVENÝ BARET

HAZÍME:

VÝSADKOVÉ A JINÉ PŘÍPLATKY
SLUŽBA V MOTIVOVANÉM KOLEKTIVU
PREVENTIVNÍ REHABILITACE
ZVÝŠOVÁNÍ FYZICKÉ ZDATNOSTI
PROFESNÍ ROZVOJ A ROST
MEZINÁRODNÍ CVIČENÍ A SOUTĚŽE
SOUCASNOST S LETECTVEM
A DALŠÍ BENEFITY

VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ 25. - 27. SRPNA 2020

KONTAKTUJ NÁS NA INFO@43VPR.CZ WWW.43VPR.CZ

DALŠÍ INFO NA FB, WIKI A YOUTUBE: „43. VÝSADKOVÝ PRAPOR CHRUDIM“

Kurz pro vojenské pozorovatele ve Vyškově dokončilo jedenáct příslušníků z různých složek české armády

Pod velením OSN

Vyjednávání s místním obyvatelstvem, uklidňování konfliktů, řešení nálezu nevybuchlé munice nebo ošetření zraněného dítěte. Tyto a mnoho dalších situací museli řešit příslušníci naší armády, kteří absolvovali Kurz pro vojenské pozorovatele. Mohou tak působit v mírových silách pod vedením Organizace spojených národů (OSN) například v Kongu, Středoafriické republice, na Golanských výšinách či v Kosovu.

„Kurz ani práce vojenského pozorovatele nejsou pro každého. Fyzická zdatnost, flexibilita, komunikační a jazykové schopnosti jsou základem. Ti úspěšní se zpravidla ‚nepozorované‘ přesunou do míst působení OSN v časovém horizontu několika měsíců a vrátí se s odstupem jednoho roku bohatší o cenné profesní, ale i životní zkušenosti,“ říká jeden ze zástupců z Centra přípravy do zahraničních operací Velitelství výcviku – Vojenské akademie ve Vyškově, které tento kurz připravuje.

První polovina zaměstnání patřila teoretické přípravě. Následoval praktický výcvik ve vojenském prostoru Březina ve Vyškově. Tým posluchačů se ocitl uprostřed nestabilní situace operace UNIFIR (United Nations Instant Forces In Richland). Dvě znepřátelené strany na území Afriky bojují o moc, území i zdroje. Násilnou činnost páchanou na civilním obyvatelstvu ale nezastaví ani uvalení embarga OSN. Válka je proto nevyhnutelná. Stát Richland je rozdělen na dvě části, je sepsáno dočasné příměří a podél demilitarizovaného pásma působí pod hlavičkou OSN vojenští pozorovatelé.

To byl scénář, kterým byli do praktické části výcviku vtaženi posluchači hned na začátku. Tuto a další podobné situace totiž mohou po úspěšném absolvování kurzu

Při jednání s hlavními představiteli se podávalo pohostění. Je neslušné občerstvení odmítnout.

Studenti kurzu vojenských pozorovatelů nejdříve pracovali v týmech.

Prohledávání i fyzické násilí jsou možné scénáře, ve kterých se může vojenský pozorovatel ocitnout.

Studenti si vyzkoušeli náročné situace.

po dobu jednoho roku řešit v nebezpečných zemích jako pozorovatelé s modrým baretem na hlavě a beze zbraní.

Nebezpečné situace střídají jedna druhou. Zároveň jsou účastníci kurzu vystaveni nátlaku i korupci ze strany obou nepřátelých stran. Čelí útokům místního tisku. Jejich úkolem je ale udržení míru v dané oblasti.

„Scénář pamatoval i na detaily. Příběh a jména postav se námětem vinuly jako červená nitka. Místní vesničan si kopal hrob, jinde jsme byli jako pozorovatelé mimoděk přítomni znásilnění či popravě. Různé formy nátlaku se ve scénáři nevyhýbaly ani nám,“ říká kapitán Hojka, lektor Univerzity obrany s profesními zkušenostmi protivzdušné obrany a zároveň nejúspěšnější účastník kurzu.

„Modré barety“ – jak se neformálně vojenským pozorovatelům přezdívá, musí mít nejen odbornou praxi, ale nutností je znalost anglického jazyka na úrovni STANAG 2, musí vlastnit řidičské oprávnění skupiny B a splňovat zdravotní klasifikaci A.

„Pro úspěšné vyslání do zahraničí je také nezbytné absolvování kurzů S. E. R. E. (Survival, Evasion, Resistance a Extraction) stupně A a B a samozřejmě úspěšné zakončení kurzu pro vojenské pozorovatele,“ konstatuje jeden z instruktorů. „Kurz pro vojenské pozorovatele UNMOC (United Nations Military Observers Course) probíhá jednou až dvakrát ročně. Námět s jednotlivými incidenty odráží zkušenosti z reálných pozorovatelských misí. Spolupráce, materiální a personální zabezpečení vyžaduje náročnou koordinaci nejen složek Velitelství výcviku – Vojenské akademie, ale i psovodů z letecké základny v Náměšti nad Oslavou nebo psychologické služby z Agentury vojenského zdravotnictví.“

Text: kpt. Kateřina Ramil,
foto: pplk. Pavel Šebesta

V Žatci přispívá do Vojenského fondu solidarity již téměř polovina praporu

Vojáci jsou partáci a musí si pomáhat

Brigádní generálka Lenka Šmerdová, předsedkyně výboru Vojenského fondu solidarity, předala vojákům ze 41. mechanizovaného praporu v Žatci odznaky jako poděkování za jejich pravidelné přispívání do fondu. Ty získají ti, kteří přispívají libovolnou částkou déle než rok. Předáno tak bylo 172 odznaků, nicméně přispívá již téměř polovina praporu, zhruba 250 vojáků.

Svůj odznak coby symbol profesní hrdosti a stavovské cti profesionálních vojáků zřídil Vojenský fond solidarity, který pomáhá našim vojákům a jejich rodinám v těžkých životních situacích. Na rozdíl od podobných odznaků z dob minulých ovšem tento není na prodej – je zdarma pro všechny dárce, kteří dlouhodobě každý měsíc přispívají do Vojenského fondu solidarity. Připnutý na vojenské uniformě hrdě vypovídá o svém nositeli, že patří k výjimečným lidem, kterým není lhostejný osud jeho kolegů. Odznak zdobící civilní oblečení svědčí o úctě jeho nositele k příslušníkům Armády České republiky a vyjadřuje rovněž osobní poděkování za jejich náročnou práci.

Právě tento odznak předala v Žatci brigádní generálka Lenka Šmerdová 172 vojákům, pro které nejsou slova čest, hrdost a soucit jen prázdnou frází. „Chtěla bych vám všem velice poděkovat. Pomáháte nám pomáhat ostatním, kterým do životů zasáhlo neštěstí v podobě nehod, úmrtí nejbližších či jiné těžké životní situace. Vojenský fond solidarity je zde pro vás všechny, kteří pomoc potřebujete. Vaše příspěvky putují tam, kde je právě třeba. Jsem hrdá za každého z vás, protože jste vojáci, jste jedna rodina a je jedno, kdo je z jakého útvaru,“ uvedla generálka Šmerdová nastoupeným vojákům. Zároveň jim uvedla několik příkladů, kde peníze z fondu pomáhají lépe zvládat těžké životní situace.

Žatečtí vojáci vnímají potřebu fondu o to více kvůli štábnímu praporčíkovi in memoriam Davidu Benešovi, který padl v Afghánistánu při útoku sebevražděného atentáčníka v roce 2014. David v Žatci sloužil a na jeho počest se pořádá „Memoriál Davida Beneše“, tedy extrémní víceboj čtyřčlenných vojenských hlídek.

JAK LZE DO FONDU PŘÍSPÍVAT? JEDNORÁZOVÝ PŘÍSPĚVEK NA ÚČET VFS – FYZICKÁ NEBO PRÁVNICKÁ OSOBA. ČÍSLO ÚČTU: 44665522/0800. VARIABILNÍ SYMBOL: 918

Text a foto: Michal Voska

Letecké techničky
z 21. základny
taktického
letectva servisují
techniku za
miliardy

Čáslavské „gripeňačky“

Servisní činnosti má řada z nás za typicky mužskou profesi. Nicméně čáslavská základna dokazuje, že jejich ženský pozemní personál je stejně schopný. Ženy na pozici leteckých techniků musí mít tvrdé lokty, ale také správnou míru soutěživosti. Nic nelze zanedbat. Preciznost a vysoké nasazení je jim vlastní. I mužské profese dokážou zastat se ctí a stejně tak se uplatní například při zahraničním nasazení.

že technička má na starosti přípravu stroje k letu, což zahrnuje širokou škálu prací a povinností. Například testování systémů a kontrolu paliva, olejů a hydraulické kapaliny. Po přistání letoun navádí na místo stání, přijímá informace od pilota o průběhu letu, vyhodnocuje ho na místě a na závěr letoun zkontroluje a opět společně se svým mechanikem doplňuje provozními kapalinami a plyny. Je tedy pomyslnou pravou rukou pilota. Bez techniků nemůže stroj fungovat. Ženy se tak významnou měrou podílí na servisu miliardové techniky, kde se žádná chyba neodpouští, ale ani nepřipouští.

Sen dostat se k letounům

„Jsem praporčice, starší technik technického roje. Na letadlech toho zvládáme opravdu hodně – přes prohlídky a přípravy letadel před letem, jejich předání pilotovi a pak následnou prohlídku po letu, až po plánované

či nečekané opravy a servisní práce. Chodíme do služeb QRA (Quick Reaction Alert), účastníme se všech aktivit, které na letce jsou. Jsem starší ročník a dříve nebylo obvyklé, aby žena bez vysoké školy sloužila na technické pozici u letadel. Vystudovala jsem strojní průmyslovku a prošla řadou pozic v civilu,“ vysvětluje jedna z techniků. „Na letiště jsem se dostala přes jednu malou firmu, která spolupracovala s armádou. Dělal jsem u ní na konstrukci. V té době zde vznikalo na letišti nové středisko a já byla vojáky oslovena. Zpočátku jsem pracovala na dohledovém centru KIS (komunikačních a informačních systémů), postupem času jsem ale směřovala k letadlům. Je to pro mě top pozice, pracovat na této technice, servisovat ji a starat se o vše potřebné. Tomu předcházela dlouholetá příprava včetně kurzu ve Švédsku. S kolegyní jsme tak byly první české techničky, které absolvovaly kurz GTCC (Gripen Type Conversion Course) v Halmstadu,“ dodala.

Vyjma péče o leteckou techniku, v tomto případě o Gripen, nelze zapomínat ani na péči o potřebnou výstroj. Dvě ženy techničky jsou u 211. taktické letky zastoupeny i v roji výškové výstroje. Jejich hlavním úkolem je údržba a příprava pilotního vybavení (přilby, dýchací masky, noční vidění, anti-g oblek atd.). Vše musí být pečlivě kontrolováno před a po každém letu. V pravidelných intervalech se musí každá součást výstroje rozebrat, otestovat a znovu sestavit. Kromě těchto povinností jsou příslušnice roje nasazovány do QRA jako mechanici letounu.

Technické vzdělání je v této profesi základ. Některé ženy mají civilní vzdělání, další pak již i v důstojnických hodnostech vojenské technické vzdělání z Fakulty vojenských technologií Univerzity obrany v Brně. Pro tuto profesi je samozřejmě nezbytná i znalost anglického jazyka, protože veškerá technická dokumentace a samozřejmě i příprava ve Švédsku je pouze v angličtině. Techničky ze stříbrného sboru mají obvykle STANAG 2, důstojnice, vysokoškolsky vzdělané z Brna, pak směřují na úroveň 3.

Armáda České republiky má zhruba 3 300 vojáků z povolání, což představuje přibližně 13 % ze všech vojáků. Tento podíl je více méně neměnný od profesionalizace armády v roce 2005. O tom, že i žena se může vypracovat na nejvyšší pozici, svědčí kupříkladu i brigádní generálka Lenka Šmerdová.

Šestice žen v různém věku a s různou hodností se po boku svých mužských protějšků stará o letouny JAS-39 Gripen a i vše s tím spojené, tedy kupříkladu i o pilotní přetlakové kombinézy. O tom, že jde o velice náročnou a zodpovědnou profesi, svědčí i rozsah přípravy na ni. Jde o tři až pět let intenzivní výuky, jejíž součástí je i několikaměsíční kurz přímo u výrobce ve Švédsku. Během 600 hodin si zde rozšíří teoretické a praktické znalosti o konstrukci a funkci letounu. Důraz je kladen i na postupy dle platné dokumentace a dodržování bezpečnostních opatření při práci. To má své opodstatnění. Je třeba si uvědomit,

Začátky již na UNOBU

Technička nadporučice, která vystudovala Univerzitu obrany, měla sice jiný začátek své vojenské kariéry než přímo u letadel, ale i přesto šla za svým cílem stát se technikem u nadzvukových strojů Gripen. „Pro mě jako pro důstojníka byl začátek typický. Do armády jsem vstoupila přes Univerzitu obrany a studovala jsem přímo obor Letecká a raketová technika jako bakalářské studium a poté, jako navazující magisterské studium, jsem obor lehce změnila. Studovala jsem na katedře letového provozu – obor speciální zabezpečení letectva. Díky vystudovanému inženýrovi v jiném oboru jsem nejdříve nastoupila na letku logistické podpory jako velitelka čtyř letištního technického zabezpečení. Tam jsem sloužila čtyři roky a poté jsem zjistila, že jsou volná důstojnická místa u taktických letek. Vzala jsem svůj bakalářský diplom a šla jsem za hlavním inženýrem projevít svůj zájem pracovat u letadel. Splňovala jsem potřebné podmínky, a tak jsem se dostala na důstojnické místo 211. letky, ke Gripenům. Po zhruba půl roce jsem odletěla do Švédska, kde jsem absolvovala kurz GTCC. Na letce zastávám pozici zástupce velitele technického roje,“ uvedla technička, která právě absoluuje kurz nižších důstojníků. Ten ovšem, jako i řadu jiných věcí, zpomalila současná situace s šířením koronaviru.

Ostré lokty

Žádná z techniček neprahne po žádných privilegiích jen proto, že jsou ženy. Naopak. Shodují se, že chtějí, aby byly brány zcela stejně jako muži. V této profesi to ani jinak nejde. Buď na to máte, anebo nemáte. Práce je pro všechny stejná. Samozřejmě, stane se, že z fyzického hlediska jsou věci, které žena není schopna udělat, nebo ne tak rychle. V ten okamžik je zde vždy chlapecká pomocná ruka. Rivalita zde není vhodná, všichni táhnou za jeden provaz a mají společný cíl, tedy zajistit

maximální provozuschopnost techniky. A to platí jak doma, na 21. základně taktického letectva Čáslav, tak i na misích. Na nich techničky uplatňují nejen znalosti anglického jazyka, ale i dokazují, že také díky nim mohla letecká technika fungovat bezchybně a piloti mohli plnit zadané úkoly v podobě ochrany pobaltského vzdušného prostoru v rámci mise Baltic Air Policing. Čáslavské techničky se na svých funkcích potkávají také v nepřetržitých službách integrovaného systému protivzdušné a protiraketové obrany NATINAMDS (NATO

Integrated Air and Missile Defense System). Pro tuto práci musí ovšem mít, jak shodně říkají, ostré lokty. Není to práce pro slečinky, neplatí zde žádné úlevy.

Mohou složit celý roj

Šestice dam ze zhruba sto dvaceti techniků na letce ráda žertuje o tom, že v současné době mohou složit skoro celou směnu pro zabezpečení letové akce nebo skupinu pro technické zabezpečení QRA. Jak ale dodávají, stále chybí pilotka Gripenu, jeho pilotáž je zatím mužskou záležitostí. Pilotku ale na základně najdeme. Létá na stroji L-159 Alca. Ženy se stále více uplatňují na technických pozicích jak v AČR, tak i v zahraničních armádách. Kupříkladu část již zmíněného kurzu ve Švédsku byla pod vedením nejen mužského, ale i ženského personálu. Každá profese má ale i své stinné stránky. Například nepochopení ze strany partnera, případně několikaměsíční odloučení od rodiny, není snadné pro nikoho. Zvláště ne pro ty techničky, které mají děti. Naštěstí, v dnešní době moderních komunikačních nástrojů je možné prakticky každodenní spojení s rodinou. Rodinné zázemí a domácí podmínky, tedy to, jak to mají rodiny nastaveny, jsou velice významné. Důležitá je však také psychická odolnost každé jedné z nich. A možná je na čase si uvědomit, že síla žen spočívá v tom, že je prezentujeme jako slabší pohlaví.

V bechyňské posádce se uskutečnil kurz vojenského plavání organizovaný pozemními silami

Výcvik ve venkovním bazénu v Hluboké nad Vltavou

I v desetistupňové vodě

Záchranu tonoucího, plavání v botách i maskáčích nebo skoky do neznámé vody – to všechno je náplní kurzu vojenského plavání organizovaného pozemními silami, který se koná tento týden v posádce Bechyně a jejím okolí. Celkem 25 vojáků z celé České republiky se u 15. ženijního pluku připravuje na možnost stát se instruktorem plavání, anebo si obhajují své instruktorské licence.

I při tomto kurzu sehrála roli omezení kvůli koronaviru. „Kvůli dodržení hygienických nařízení jsem musel cvičící rozdělit do skupin, které fungují po celou dobu kurzu. Hned první den, když jsme měli plavání ve venkovním bazénu v Hluboké nad Vltavou, jsme trénovali např. dopomoc unavenému plavci. Abychom vyhověli současné hygienické situaci, tak jsme cvičili výhradně s figurinami, což byla vlastně menší změna oproti jiným roků,“ upřesnil nutná opatření poručík Michal Strejc, který je vedoucím instruktorem AČR pro vojenské plavání. V celé armádě je jich pouze do jedné desítky.

V úterý čekaly na účastníky kurzu vstupní testy. Nejprve museli uplavat 300 metrů bez přestávky na čas, pak se ponořit na 30 sekund a nakonec zvládnout ještě 25 metrů pod vodou. „Ve venkovním bazénu jsme trénovali i ve středu dopoledne, kdy měli za úkol doplavat 50 metrů záchranářským kraulem a pak táhnout 150 metrů figurínu. Voda tam je opravdu studená, a i když jsme dělali přestávky, všichni se třásli jak osíky,“ upřesnil vedoucí instruktor. Úplně jiné prostředí čekalo na 24 plavců ve středu odpoledne, kdy se přesunuli na řeku Lužnici. Jedním z úkolů bylo např. svléknutí oblečení i s botami přímo ve vodě. „Nikdy jsem v oblečení neplaval a vyslékání pro mě byla také úplná novinka. Hodně jsem se bál, že mě bude oblečení potápět, ale bylo to spíš naopak. Mám z toho skvělý pocit. Nejhorší šly sundat asi kalhoty. Naopak mě překvapila vojenská blůza, šla úplně lehce,“ podělal se o své

zážitky nadrotmistr Jan Kadubec z rakovnického útvaru.

„Nejtěžší je překonat ten psychický blok z toho vstupu do neznámého prostředí, do studené a kalné vody. Mnoho lidí odradí představa, že např. plavou v úplném tichu, tmě a ve studené vodě, nebo se brodí blátem, musí skočit do neznámé vody – to všechno může vést k vyvedení z rovnováhy,“ uvedl hlavní příčiny možného neúspěchu v tomto kurzu bývalý vrcholový plavec četař Petr Krejčíř z Olomouce, který je instruktorem vojenského plavání už od roku 2006.

Kromě dalších nácviků, jako je např. jízda na raftu či jiné lodi, plavání se zátěží v podobě

batohu a kompletního oblečení, noční i skryté plavání nebo vytažení člunu ve špatném terénu do určeného bodu s pomocí lan a karabin, musí všichni absolventi i obhajující instruktoři napsat závěrečný test z teorie vojenského plavání.

„Pokud znají vojenskou publikaci Pub 71-84-04 a bezpečnostní opatření, neměli by s tím mít větší problém. To ale neznamená, že všichni mají nakročeno k tomu se stát instruktorem. Není to zdaleka tak lehké. Musí ještě absolvovat řadu kurzů a zdokonalovat se i v jiných tématech, jako jsou např. lanové techniky. Je v tom i ovládání plavidel a spousta dalších věcí,“ dodal poručík Strejc. Zároveň podotkl, že z celkového počtu 16 absolventů tohoto kurzu se podle jeho zkušeností instruktoři stanou pouze dva lidé.

Licence instruktora vojenského plavání se musí obhajovat každé tři roky. Základem je zvládnout všechno nejen znalostně a technicky, ale mít také základy pedagogiky a být schopen tyto věci vysvětlit a naučit ostatní.

Text a foto: kpt. Zuzana Králová

Cvičení jízdy na raftu, České Vrbné

Na VSŠ a VOŠ MO v Moravské Třebové maturovali podruhé v historii školy žáci oboru vojenského lycea z předmětu vojenská profesní příprava

Maturita v maskáčích

První den zrychlený přesun na šest kilometrů se zbraní, druhý den ústní zkouška ze sedmi vojenských témat. Tak probíhala praktická část jednoho maturitního předmětu – vojenská profesní příprava, který povinně od minulého roku absolvují žáci studijního oboru vojenské lyceum. Zkoušky z dospělosti pak skládají ještě z češtiny, volitelně pak z matematiky nebo angličtiny a čekal je i odborný předmět logistika nebo strojírenství. I těmto žákům však zasáhl do studentského života nebezpečný virus a trochu jim okořenil přípravu na závěrečné zkoušky.

Maturant, který si před čtyřmi lety zvolil studijní obor vojenské lyceum, byl tehdy patnáctiletý Michal Č. Na školu se přihlásil s vědomím, že domů to má přes celou republiku. Ale už na začátku věděl, že chce do armády a touto školou si určitě svůj vstup do ní ulehčil. Ve studiu bude pokračovat dál na Univerzitě obrany, jako obor si vybral vojenské technologie. Podle něj mají budoucnost a škála uplatnění těchto specialistů v armádě je široká. Když se ohlédne za uplynulými čtyřmi roky, tak nejtěžší pro něj byla zásadní změna životního stylu, odloučení od rodiny a velká porce sportu. Ale svého rozhodnutí nelituje, byly to čtyři roky, na které určitě nikdy nezapomene. Věřící, že s kamarády, kterému získal, se budou potkávat i nadále.

„Koronavirus byl docela zásadní komplikací, protože jsme nemohli chodit do školy a museli jsme se na maturity připravovat sami doma. V případě, že jsme si ale nevěděli s něčím rady, měli jsme s našimi pedagogy domluvenou komunikaci po internetu. Oproti normálu to bylo určitě složitější. Další možností byly individuální konzultace,“ vysvětluje Michal. Právě absolvoval ústní zkoušky, bylo vidět, že z něj spadla nervozita, se kterou do učebny s maturitní komisí vstupoval. „Kdo říká, že je to brnkačka, tak musím říct, že zase taková legrace to není,“ usmívá se šťastný student. „Otázka se skládala ze tří podotázek. V té první jsem měl vysvětlit činnost útočné pušky při nastavení na dvouvýstřel, druhá se týkala vedení družstva při útoku a pravidla pro útočení

družstva a třetí otázka byla z pořadové přípravy, ve kterých případech se nezdraví standardně rukou. Nezaskočilo mě nic, bylo to sice náročné, ale jsem rád, že to mám za sebou. Nejhorší chvíle asi byla, než jsem si vytáhnul otázku. Pak už mi to začalo šrotovat, při přípravě jsem si psal body. Při zkoušce se hodnotilo i vojenské vystupování, tak na to jsem si také musel dát pozor. Ale teď už pohoda. A při ranním nástupu jsme se dověděli, jak kdo předchozí den uspěl ve zrychleném přesunu, zvládl jsem to v limitu, tak to bylo fajn.“

Vysoká úroveň znalostí

Předsedou maturitní komise za oblast vojenské profesní přípravy byl kapitán Lubomír Gola, vedoucí starší lektor Centra pro vyšší

vzdělávání důstojníků na Velitelství výcviku – Vojenské akademii.

„Ve Vyškově se zabývám přípravou budoucích poručíků, proto jsem uvítal možnost seznámit se s průběhem maturitních zkoušek žáků na této škole. Je možné, že s některými, pokud se rozhodnou pro dráhu profesionálního vojáka, se možná potkám u nás. Musím zdůraznit, že jsem nesmírně překvapen vysokou úrovní žáků. A to nejen znalostmi v oblasti vojenské profesní přípravy, ale zejména i samotným vojenským vystupováním a chováním. Překvapil mne i celý vojenský učitelský sbor, je znát, že přípravě dávají daleko více než jen odučené hodiny a posluchačům se věnují i mimo svůj pracovní rámec. Mnoho žáků má ještě před ukončením studia složené jazykové zkoušky na úrovni STANAG 2 a STANAG 3. Měli bychom si uvědomit, že toto je jedna cesta, jak získat lidi do armády. A ten čas, vědomosti, úsilí pedagogů a koneckonců i finanční prostředky, které byly do těchto dětí vloženy, bychom měli jako armáda u těchto téměř hotových vojáků využít. Jsou perfektně připraveni pro další studium na Univerzitě obrany, ale jsou tu i ti, co jsou rozhodnutí jít rovnou k útvarům,“ konstatoval kapitán Gola.

Koronavirus napadl i maturity

Předmět vojenská profesní příprava končí v prvním pololetí 4. ročníku, kdy se žákům z tohoto předmětu uzavřela kompletní čtyřletá příprava. Pak už měly následovat jen maturity. Koronavirus ale zasáhl i tady, protože termín maturit se musel posunout. Žáci sice měli k dispozici veškerý studijní materiál, ale nemohli si už takzvaně osahat všechno, z čeho měli v tomto praktickém předmětu maturovat.

„Museli jsme jako všechny střední školy přerušit výuku a žáci odjeli domů. Škola se vypázdnila, vypadalo to tu jako škola duchů,“ říká náčelník učební skupiny managementu a tělesné přípravy vojenské střední školy major Petr Tatalák. „Nejhorší na celé situaci bylo, že nikdo neviděl světlo na konci tunelu. Po uvolnění byly žákům čtvrtých ročníků zhruba

tři týdny před samotnou maturitou umožněny individuální konzultace, kdy mohli přijet a prakticky si vyzkoušet všechny předměty, aby si byli jisti a připraveni ke zkouškám.“

Zájem o konzultace byl vysoký, využílo je více než 60 procent žáků. Ty tři týdny, kdy bylo možné domluvit konzultace, maturantům nesmírně pomohly a pedagogové se snažili žákům vyjít co nejvíce vstříc, případně dovysvětlit detaily, kterým dobře nerozuměli.

„Z vojenské profesní přípravy maturovali letos žáci vojenského lycea podruhé v historii školy,“ vysvětluje major Tatalák. „V předmětu se probírají čistě vojenská témata ze střelecké, taktické, topografické, spojovací, zdravotní, chemické a pořadové přípravy, kterou doplňuje speciální tělesná příprava. Osobně si myslím, že jako škola bychom měli mít v rámci výuky všechny zbraně a materiál zavedený do armády. Žáci by měli mít možnost si to všechno osahat a seznámit se s tím v praxi. Jedná se o výzbroj, kterou má voják u sebe, tedy pistoli Phantom, útočnou pušku Bren, lehký kulomet FN Minimi, granáty, vysílačky a spojovací techniku. Sebelepší teorie nenahradí praxi. Z větší části tu výukové předměty máme a snažíme se o doplnění těch, co nám chybí.“

Maturanti jsou pro armádu cenní

Na letošní maturanty se přijelo podívat několik vrchních praporčíků z jednotlivých útvarů české armády v čele s vrchním praporčíkem Armády ČR štábním praporčíkem Peterem Smíkem.

„Osobně jsem s absolventy z Moravské Třebové přicházel do styku po celou dobu mé vojenské kariéry. A vždy to byli velmi dobří vojáci. Poslední dva roky, kdy maturují z čistě vojenského předmětu, se dostávají na úroveň, kterou armáda požaduje po vojácích absolující základní přípravu. Ze školy tu vycházejí poloviční vojáci a byla by velká škoda o takové lidi přijít. Střelecká taktika, chemická příprava, topografie, zdravotní příprava, to mají zvládnuté a teď je na sekci státního tajemníka, aby jim pomohla ty věci uchopit a posunout je správným směrem. Také my jako vrchní praporčíci tomuto přerodu pomůžeme. Chceme do Moravské Třebové pravidelně jezdit a budoucím vojákům ukazovat armádu z trochu jiné stránky,“ konstatuje vrchní praporčík Smík a dodává, že v první řadě smeká klobouk před všemi letošními maturanty, protože si uvědomuje, že spolu s ostatními vrchními praporčíky působili jako jeden ze stresových faktorů.

„I proto jsem se snažil vždy o pár slov a uvolnění atmosféry, ale hlavně jim ukázat, že jako budoucí vojáci nám nejsou ukradení a že armáda si jejich rozhodnutí stát se profesionálním vojákem velmi váží,“ dodává vrchní praporčík Peter Smík.

Text: Jana Deckerová,

foto: autorka a npor. Michaela Macounová

Přeprava osob a materiálu není lehká práce, říká koordinátor přesunů úkolového uskupení AČR v Afghánistánu praporčík R. J.

Reagovat na nenadálé situace

V souvislosti se stahováním českých vojáků z letecké základny Bagram Airfield na území Afghánistánu, kde do konce dubna letošního roku jako poslední působila 13. strážní rota, vyvstal náročný úkol zajistit úspěšnou přepravu českých vojáků a materiálu zpět na území České republiky. Vypořádat se s ním měl společně s ostatními kolegy praporčík R. J., MOVCON 20. rotace úkolového uskupení Armády ČR.

Co je služební náplní vojáka, který vykonává funkci MOVCON a co tato zkratka znamená?

MOVCON je mezinárodně používaná zkratka slov MOVement CONtrol. Volně ji lze přeložit jako koordinátor přesunů. Hlavní náplní práce jak v zahraniční operaci, tak i v České republice je plánování a zabezpečování přeprav a přesunů materiálu, techniky a osob z místa „A“ na místo „B“. Tato práce tudíž spočívá v přesunech nadrozměrné techniky, proudů vozidel nebo v přepravě nebezpečného nákladu po České republice, až po plánování a realizaci přepravy jednotek na místo určení v zahraniční operaci nebo zpět do vlasti. Dále v přesunech a přepravě zahraničních jednotek na naše nebo přes naše území. Samozřejmě tuto činnost nevykonává jeden člověk, ale tým pracovníků Odboru vojenské dopravy Agentury logistiky Ministerstva obrany. Tady v zahraniční operaci na území Afghánistánu zajišťují plánování, vyžadování a realizaci vnitrostátních i mezinárodních přeprav materiálu a osob.

Jak dlouho jste se na tuto funkci připravoval a kde?

Na tuto pozici jsem se připravoval 12 měsíců před plánovaným odletem do zahraniční operace, stejně tak jsem získával zkušenosti od kolegů, kteří již v zahraniční operaci byli nasazení. Dále jsem se zúčastnil mezinárodního cvičení Capable Logistician 2019 v Polsku a mezinárodního cvičení Steadfast Flow 2019 v Turecku. Tato cvičení byla přímo zaměřená na přepravu a přesun jednotek.

Musel jste také absolvovat nějaké kurzy?

Zatím jsem absolvoval jen základní kurz letecké přepravy nebezpečných nákladů IATA DGR (pozn. International Air Transport Association Dangerous Goods Regulations). Je to kurz pořádaný Centrem leteckého výcviku v Praze v Ruzyni. V budoucnu absolvuji kurz, ve kterém se naučím naplno využívat aplikaci LOGFAS (pozn. Logistics Functional Services). Tento kurz probíhá v Portugalsku. Dále je vhodné zúčastnit se kurzu o pravidlech

mezinárodní silniční přepravy nebezpečných věcí ADR (pozn. z francouzského Accord européen relatif au transport international des marchandises Dangereuses par Route).

V jakých informačních systémech musíte pracovat?

Na národní úrovni plánujeme v ISL (pozn. informační systém logistiky), v mezinárodním prostředí plánujeme přesuny v informačním systému LOGFAS (pozn. Logistic Functional Area Services), což je software produkt civilní organizace NSPA (NATO Support and Procurement Agency), který využívají členské státy NATO.

Je nějaký podstatný rozdíl mezi povinnostmi MOVCONa v zahraniční operaci oproti povinnostem MOVCONa v ČR?

Povinnosti jsou prakticky stejné, tedy zabezpečení konkrétního přesunu nebo přepravy. Liší se samozřejmě místem, kde se ten konkrétní úkol realizuje, ale i tím, že v zahraniční operaci si většinu přeprav zařizují sám. Od

plánování přes objednání až po samotnou realizaci, třeba přesun osob nebo materiálu mezi základnami v Afghánistánu. Pouze mezinárodní přepravy v zahraniční operaci realizují ve spolupráci s ostatními zúčastněnými jednotkami a s kolegy na odboru vojenské dopravy. Například v současné době v rámci stahování 13. strážní roty z Bagrámu se na stažení podílí odbor vojenské dopravy, náčelník skupiny logistiky 13. strážní roty se svými lidmi a já. V České republice se na realizaci přeprav a přesunů vždy podílí tým lidí. Například při mediálně známých přesunech jednotek americké armády přes naše území zajišťujeme ve spolupráci s Vojenskou policií jejich přechod přes státní hranici, zastávky při přesunech, odpočinek přes noc v různých vojenských posádkách. Zkoordinovat například zaparkování dvanácti proudů vozidel při počtu 30 vozidel v proudu do prostoru kasáren tak, aby bylo zřejmé, kde který proud stojí a aby byl mezi nimi zajištěn průjezd, protože je vždy jen jeden vjezd a jeden výjezd, k tomu zohlednit kupříkladu protipožární pravidla, není úplně jednoduché, jak by se na první pohled mohlo zdát.

Co patří mezi nejtěžší a nejnáročnější činnosti, kterým při výkonu této funkce musíte čelit?

Při této práci je důležité se umět včas a odpovědně rozhodnout, umět správně reagovat na vzniklé nenadálé situace. Důležité je rovněž být při své práci samostatný.

Vykonával jste funkci MOVCONa v zahraniční operaci? Ve kterých zemích a ve kterých letech?

V zahraniční operaci jsem potřetí, ale až teď poprvé jako MOVCON, a to v rámci 20. rotace úkolového uskupení Armády České republiky Resolute Support na území Afghánistánu. V roce 2014 jsem byl také zde v Afghánistánu v Kábulu na letišti HKIA (pozn. Hamid Karzai International Airport) jako velitel družstva skladových specialistů a úzce jsem spolupracoval s tehdejšími MOVCONem, teď už mým kolegou prap. L. M. V tu dobu jsem ještě nevěděl nic o plánování leteckých přeprav, ale připravoval a nakládal jsem všechny materiál a podílel se na odbavování všech osobních letů do a z České republiky.

Součástí vaší práce na pozici MOVCONa je styk s kolegy z mezinárodního prostředí. Jak musíte být pro tuto funkci jazykově vybaven?

Mám znalosti anglického jazyka na úrovni STANAG SLP 2222. Jsou samozřejmě vhodné i vyšší úrovně, a to i z jiných jazyků, třeba z francouzštiny.

Máte nějaké zajímavé zážitky, které jste prožil při výkonu této funkce?

Těch zážitků a zkušeností je spousta, hodně veselé byly a asi stále budou nakládky na železnici. Lidé jsou různí, bývá proto veselo, například když na vlečku naložíte náklad 20 vozů,

vozmistr si vlak převezme, zmanipuluje ho na nádraží, vy pak odjedete zpět do posádky a po ujetí 200 km vám v noci volají, že máte jít naložený materiál převázat, jelikož jiný vozmistr vlak nepustí ze železniční stanice. To se pak ve vás pochopitelně ozývají různé emoce. Nicméně nezbude vám nic jiného, než tam jet a udělat to. Mnohokrát je tak během různých přesunů i mimo Českou republiku třeba řešit drobné i větší problémy, každopádně člověk se s tím vždycky nějak popasuje.

Co vám výkon funkce MOVCONa dal, jakým směrem byste se chtěl v rámci Armády České republiky dále ubírat?

Chci dále setrvat v řadách Armády České republiky. Moje současná funkce mě naplňuje

a baví. Za člověkem je spousta odvedené práce, mnohdy neviditelné. Když například na nádraží nakládáte transport jednotky do Litvy, přepravování vojáci většinou ani netuší, co všechno to obnáší. Jako MOVCON také dost cestuji, a to nejen po republice. A moje plány do budoucna? Chci se dál zdokonalovat ve své funkci, protože pořád je co zlepšovat, nadále si chci zlepšovat své jazykové a odborné znalosti.

Text: npor. Zdeněk Stavinoha,
foto: archiv úkolového uskupení AČR

Vrchní praporčík AČR, štábní praporčík Peter Smik bilancuje

Rok ve funkci

Do funkce nastoupil přesně před rokem. Nyní naše redakce štábního praporčíka Petera Smika oslovila s tím, aby nám napsal, co se za ten rok vše odehrálo a jak hodnotí svůj první rok ve funkci. Co pro něj znamenal koronavirus, spolupráce s praporčíky, ale i jak se mu podařilo nastavit všechny potřebné procesy spojené s jeho funkcí vrchního praporčíka AČR.

Jsem ve funkci téměř rok a je zvykem bilancovat. Já to udělám trochu jinak. Začnu poděkováním lidem, protože si vážně myslím, že jako příslušníci AČR odvádíme top práci. Nejenom v zahraničí, kde jsme vysoce ceněni, ale především v republice, kde jsme opět ukázali, jací jsme profíci.

Nyní v době koronaviru to bylo vidět ještě zřetelněji. Počínaje nasazením na hranicích, byť je to prvořadý úkol policie, přes pomoc našich posluchačů na krajských hygienických stanicích, po de facto komplexní řízení projektu tzv. chytré karantény. Tady si dovolím jedno

pozastavení. Pokud se v časopise Forbes (který má jen v České republice přes půl milionu čtenářů) dočtete, že, a teď cituji, takový plukovník Šnajdárek udělal pro digitalizaci víc než pět předchozích ministrů zdravotnictví, zahřeje vás u srdce. Šnajdyho znám velice dobře, je to ultra workoholik a tady jen vidíte, jakou dokáže udělat jeden dřič reklamu naší armády, vyřčenou z úst šéfa jednoho velmi úspěšného českého start-upu.

COVID-19 nám ukázal, že resort obrany jako celek dokáže velmi dobře spolupracovat a že jsme připraveni velice akčně reagovat. Mně se

to potvrdilo na začátku krize, kdy jsme dostali jako vrchní praporčíci důvěru a řešili náladu mezi lidmi vyslanými na hranice. Vojáci nechápali karanténu před samotným nasazením, kolem tohoto neoblíbeného nařízení byla spousta otázek. Já ale tady v Praze viděl, že se to nerozhodlo za tři minuty od stolu. Moje první návštěva na hranicích, kluci z Tábora a šup, téma: karanténa. Kromě super pokecu samozřejmě. A naše role byla toto vysvětlovat, mluvit s těmi lidmi tak, aby informace pronikaly až k vojákům dole, protože je to tížilo, oni se ptali. Naše role byla jim říct: Bylo to dlouze diskutováno s hygieniky, dostali jsme nějaký úkol od vlády a uděláme maximum pro jeho splnění. Cílem bylo ochránit lidi na samotný úkol. Ta opatření se nakonec ukázala jako naprosto klíčová pro udržení našich vojáků v bezpečí. Dnes už můžeme spočítat pozitivní nálezy, a pokud se v Česku bavíme o 9826 pozitivních případech, jako armáda jsme zaznamenali jen desítky. Věřím, že to obohatilo obě strany a že i toto nařízení pak vojáci vnímali pozitivněji. A je tady opět třeba zdůraznit, že velkou výhodou armády je profesionalita našich lidí.

Když jsem téměř před rokem přebíral rotmistrovskou šavli od svého předchůdce Petra Seiferta, věděl jsem, že to bude těžké. Ale zároveň jsem byl plný nápadů, které ihned prosadím, a vše bude super. My jako praporčíci budeme všechno řídit a mít tu a tu pravomoc atd. Mám

rád sebereflexi a tady musím říct, že jsem se šeredně mýlil. Pamatuju si, že ještě na prvním svém odborném shromáždění jsem klukům a dvěma ženám říkal, tady to uděláme tak, kázeňskou pravomoc tak, tady to rozhodneme tak. Hlavní moje myšlenka byla, hodně věcí přenést na hrb stříbrnému sboru a rozhodovat. Postupem času jsem vystřízlivěl a co vidím dnes jako naprosto klíčovou věc, je samotný vztah důstojník – velitel, jeho vrchní praporčík a mužstvo. Je to alfa omega všeho. My nemusíme a nebudeme brát důstojníkům některé jejich velitelské pravomoci. Jdeme za společným cílem. To samotné rozhodování nám přeci zůstane. Dáš veliteli návrh, ty jako vrchní praporčík se nějak rozhodneš, ale velitel má mít a pořád bude mít rozhodující slovo. Ty mu to však vymyslíš a on už nebude muset přemýšlet tak do hloubky, protože ti dva si budou věřit, a jemu zůstane rozhodnutí přijmout tvůj návrh, nebo ho vymazat. Je to o přirozeném respektu a o komunikaci. Ve Vševojsku 1-1 máme větu, že je vrchní praporčík zodpovědný za základní dovednosti a vědomosti. Opět, silně to koresponduje s tím, že jsme jako stříbrní převzali kompletní základní přípravu od důstojníků.

Když jsme poprvé seděli s generálem Hasalou, byl diplomaticky řečeno lehce rozhořčen. Myslím, že nám nevěřil. Já se mu nedivil. Ale z mojí strany tady vnímám zásadní chybu a tou bylo moje nedostatečné vykomunikování té situace dopředu. Nicméně se stalo a my se s tím museli poprat. Pereme se s tím do dnes, ale já vidím, že jdeme správným směrem. Chci tady zmínit tři vojáky, kteří v tomto udělali naprosto top práci. Vláda Blažek, Pavel Konvalinka a Marek Macháček. Dobře si je zapamatujte. Majstrštych bylo zvládnutí zkráceného běhu KZP v době pandemie. Klobouk dolů a já smekám. Nicméně neusnout na vavřínech je moje velmi oblíbené rčení. Čeká nás hodně práce, vydání nového programu základní přípravy, který vychází z profilu absolventa pro vojáka. Ne tři, čtyři profily, jak tomu bylo doposud. Ale my máme jednoho vojáka,

kteří nám vyjde ze základní přípravy. Voják, střelec a sportovec. Bude umět a znát svoje práva a povinnosti, bude umět a znát ovládat svoji zbraň a účinně vést palbu proti nepříteli, bude umět a znát svoje tělo tak, aby i člověk, který jde jako specialista za počítač na kybernetické síly, neodešel z Vyškova znechucen, ale aby naopak měl chuť dál na sobě systematicky pracovat pro své zdraví. Pan generál Hasala nám už věří a já si toho obrovsky vážím. Důvěra je ale vrtkavá a my musíme stále tlačit na pilu. Pocit uspokojení tady nemá místo. Je to jen o kvalitním leasons learned z každého běhu kurzu a o vzdělávání instruktorů. Už teď bude první běh instruktorského kurzu. My si to můžeme zkazit jen sami, ale to nedopustím.

Vrchní praporčíci a jejich role bude zakotvena v základním řádu. Velmi důležitý okamžik, protože už se nikdy nestane to, že by nás někdo konfrontoval s otázkou, co vy vlastně děláte, kde vás máme zakotvené? To už se nestane. Zároveň jsem ale velký zastánce vizuální edukace. Pokud velitel stojí na nástupu svého praporu, a představí vedle něj stojícího vrchního praporčíka jako svou pravou ruku tak, aby si ho všichni prohlédli, bude to mít mnohem větší dopad než patnáct předpisů obsahujících výčet povinností funkce vrchního praporčíka. Proto budeme jako vrchní praporčíci s veliteli jezdit po jednotlivých kariérových kurzech pro důstojníky, abychom tam našim budoucím elitám ukázali, jak my vidíme funkci vrchního praporčíka, jakou plní roli ve směru k mužstvu a jaký mají vztah s velitelem. A protože ryba smrdí vždy od hlavy, začneme s tím my s panem generálem Opatou. Chci, aby budoucí generálové viděli, na co mě můj šéf využívá, co cestou mne řeší a jak upřímný máme vztah, jak komunikujeme.

Komunikace a důvěra jsou za mě naprosto klíčové atributy pro dobře fungující organizaci, která má za cíl posouvat se dopředu. A my se posouváme dopředu. Když jsem byl v únoru na semináři v Nebrasce, měl jsem tam přednášku na téma hodnoty. Mluvil jsem tam mj. i o úsměvu a týmové hře. Jsem vysoce

alergický, když člověk na otázku jak je, hned odpoví negativně. Proto úsměv. Dobrá nálada boří zavedené (ne)pořádky a bariéry.

Můj pohled mohl začít výčtem věcí, co se povedly a naopak nepovedly. Zahraniční kurzy v Oberammergau, jednání s Office of Defense Cooperation, kde padla myšlenka výměny našich kluků instruktorů, čestné odznaky AČR Za zásluhy a vyrovnaný počet stříbrných se zlatými, vrchní praporčík ve velení armády a spousta dalších drobných věcí, které tvoří velký obraz o naší práci. Chtěl jsem ale širší úvahu.

Čeho já si ale vážím nejvíce, je, když přijedu na výcvik našich vojáků, uděláme krátký pokec a zjistím, že mi lidi začínají důvěřovat. Že věří svým vrchním praporčíkům. Ne všude, ale pořád se bavíme o určitém odrazu společnosti. Nejsme všichni ideální materiál. Ale jdeme správným směrem a každá funkce má svůj vývoj.

štábní praporčík Peter Smík

Představujeme příslušníky
aktivní zálohy a jejich profese

Záložníci pod lupou

**Jiří Purm, narozen v roce 1975 ve Dvoře Králové nad Labem.
V současné době již 14 let žije v Praze.**

Jiří po absolvování Střední průmyslové školy vystudoval VUT Brno, obor strojírenství. V současné době pracuje jako ředitel úseku obchodu a marketingu ve společnosti Technologie hlavního města Prahy, a. s. Jak v žertu dodává, „díky nám se Pražané nemusí bát, jelikož spravujeme veřejné osvětlení, městský kamerový systém a další technologie, které přispívají k bezpečnosti ve městě“.

Vztah k armádě

K armádě měl vztah už od malička. Jako kluk si hrál často na vojáky a chtěl se stát vojákem z povolání. Bohužel to bylo právě po změnách v roce 1989, a tak po doporučení rodičů šel raději studovat průmyslovku. Naštěstí „zažil“ klasickou základní vojenskou službu na 12 měsíců, na kterou vzpomíná velice rád.

Kdy si se o AZ dozvěděl?

O AZ se dozvěděl v roce 1999, kdy běžel projekt aktivní záloha dobrovolná, a tak se začal zajímat o možný vstup. Mezitím se mechanizovaný prapor AZD rozpustil a vzniklo 14 pěších rot při KVV. Svoji aktivní službu v AZ tedy nastoupil v roce 2004 u pěší rot

Hradec Králové jako velitel čety. Zde setrval až do roku 2007, kdy se začaly formovat čety u bojových útvarů a on nastoupil jako velitel průzkumné čety AZ u 102. průzkumného praporu gen. Palečka v Prostějově (102. pzpr).

Motivace pro vstup

Vždy chtěl sloužit a dělat něco pro svoji vlast a v AZ našel způsob, jak může pomoci v případě ohrožení.

Ohlasy okolí

Ze začátku smíšené. V roce 2004 bylo v mnoha lidech pořád zakořeněno, že vojenská cvičení jsou jen opékání vuřtů a flákání se. Postupem času začala společnost vnímat AZ jako užitečnou věc a reakce jsou pozitivní. V rodině měl od začátku velkou podporu a musí poděkovat své ženě za obrovskou trpělivost, když dává někdy přednost cvičení před dovolenou.

Pozice v AZ

V začátcích služby v AZ neměl na výběr. Bylo jen 14 pěších rot při KVV. Naštěstí pomáhal hradeckou rotu zakládat a byl tam výborný kolektiv, kterému záleželo a i záleželo na bezvadném fungování pěší rot. Nicméně ho to „táhlo“ k bojové jednotce a tak nastoupil v Prostějově k průzkumné jednotce. Prošel funkcí velitel průzkumné čety v hodnosti poručíka až k funkci velitel průzkumné roty v hodnosti kapitána. Ve funkci velitele průzkumné čety velel čtyřem průzkumným skupinám. Nebyla to ale žádná kancelářská práce. Vždy si všichni první den sbalili batohy a hurá na výcvik do lesa. Vše si na týden v lese nesli v batohu (jídlo, vodu, oblečení, munici, vysílačky). Někdy vážil batoh klidně 30–35 kg. Ale časem se naučili vše optimalizovat, a tak třeba pochopili, že voda je důležitější než náhradní tričko či ponožky navíc. V roce 2016 bylo rozhodnuto, že některé jednotky AZ u bojových útvarů přejdou na stupeň rota. A tak se jejich průzkumná četa transformovala na průzkumnou rotu a Jiří se stal velitelem rot. Průzkumná rota je odlišná od běžných pěších, mechanizovaných nebo výsadkových rot, které fungují na bázi družstvo – četa – rota. Její struktura je založena na průzkumných týmech, kterým velí důstojníci. Rota vytváří řídicí prvek, který řídí průzkumné týmy zasazené v týlu nepřítele. Má týmy hloubkového a bojového průzkumu, které jsou kompletně výsadkové. Nicméně seskok padákem je jen jedním z dopravních prostředků do týlu nepřítele a průzkumník se vždy musí spolehnout na svoje nohy.

Četnost cvičení

Průzkumná rota AZ absolvuje základní výcvik čtyřikrát do roka plus odborný výcvik, např. ve výsadkové včetně seskoků, ženijní, zdravotní nebo přežití. V minulém roce se jim podařilo pro nové příslušníky roty zorganizovat třítydenní kurz průzkumníka pod vedením jednoho z nejlepších instruktorů na průzkum z Vyškova mjr. Romana Hippíka (mimochoodem dlouholetého příslušníka 102. pzpr Prostějov a v současnosti velitele odboru průzkumu

Vojenské akademie Vyškov). Snaží se výcvik organizovat tak, aby byla obsažena všechna roční období. Vzhledem k civilním profesím si myslí, že výcvik devět dní v kuse je v pořádku (začíná v sobotu o víkendu a končí v neděli další víkend). Čtrnáct dní v kuse by asi bylo pro zaměstnavatele už příliš.

Ohlasy vojáků z povolání

Při začátku AZ v Prostějově na ně bylo koukáno jako na něco exotického, ale během roku vojáci z povolání poznali, že jsou tam kvůli výcviku a chtějí něco dělat a učit se. Musí říci, že vždy měli štěstí na perfektní přístup a ochotu ze strany velení praporu k výcviku. Velení praporu se rozhodlo k nim přistupovat jako k vojákům z povolání a i kladené nároky na výcvik jsou stejné. Musí umět vše co profesionální průzkumník. Samozřejmě nikdy nebudou jako záložáci vycvičení jako profesionální vojáci, ale vždy tam je maximální snaha se profesionálům vyrovnat.

Pozice vojáka z povolání

Osobně neuvažuje stát se VZP, jelikož má svou civilní kariéru, ale již několik vojáků z jeho rot se stalo vojáky z povolání. Myslí si, že pro uchazeče, který není plně rozhodnut se stát VZP, je AZ dobrá volba. Je to i průprava pro kariéru VZP.

Kurz v Kanadě

Armáda České republiky využila nabídku kanadského Ministerstva obrany vyslat jednoho vojáka v záloze v hodnosti kapitán do kurzu pro kapitány v záloze (Primary Reserve Army Operations Course). V kurzu se bude probírat doktrína pozemních sil a plánování na úrovni praporu a brigáda. Kurz bude zahájen v září 2020 a ukončen v červenci v roce 2021. Studium bude probíhat převážně online, s dvěma týdenními pobyty v Kanadě, v květnu a v červenci v roce 2021. „Nabídku kanadského Ministerstva obrany jsme s díky přijali a rozhodli jsme se do tohoto kurzu pro kapitány vysílat velitele rot aktivní zálohy. Jako první bude v Kanadě studovat a provede průzkum pro své následovníky kpt. Jiří Purm, velitel roty AZ 102. průzkumného praporu v Prostějově“, uvedl generálmajor Jaromír Alan, ředitel sekce plánování schopností Ministerstva obrany.

Pane kapitáne, jak jste se o možnosti účastnit se kurzu v Kanadě dozvěděl?

Byl jsem osloven kpt. Cimburkem, poradcem NGŠ v otázkách AZ, o možnosti absolvovat tento kurz pro plánování na úrovni praporu a brigády. Asi rozhodovaly moje šediny a roky strávené v řadách AZ.

Co vám kurz přinese a jak jej hodláte využít na své pozici v AZ?

V současné době se otevírají další místa AZ na velitelstvích pluků či brigád. V budoucnu nastane čas, kdy předám velení průzkumné rotě mladším a myslím si, že absolvování kurzu bych využil třeba na štábních funkcích AZ u našeho praporu.

Na základě vyprávění Jiřího Purma a podkladů od kpt. Ludvíka Cimburky zpracoval Michal Voska, foto: archiv Jiřího Purma

Proměny motivace k vojenskému povolání – 2. díl

Co nováčci od armády očekávají?

V minulém čísle jsme vás seznámili s tím, kdo chce dnes do armády. Nyní se podíváme, co nováčci od armády očekávají. Jen krátce k tomu, o co šlo v předchozím díle: Nabídli jsme čtenářům popis vojáků a vojákyní, kteří absolvovali kurz základní přípravy (KZP), kolik jim bylo let (už měli leccos v životě za sebou), v čem se lišili muži od žen atd. Připomeňme si, že více než polovina (53 %) z 1 550 dotázaných nováčků si přála být vojáky už od dětství a vstupem do armády si začali plnit svůj profesní sen. Nezáleží jim až tak na penězích, tedy méně než těm ostatním, ale mnozí z nich (i přes své celoživotní nadšení pro armádu) byli kritičtí ke KZP. Pokud jste článek nečetli a zajímá vás, o čem jsme psaly, stačí nahlédnout do minulého čísla. Teď už se zaměříme na jinou otázku:

Co vlastně čerství absolventi kurzu základní přípravy od armády očekávají?

To, co k armádě ženy a muže přivede, resp. jejich motivy ke vstupu do armády, jsou různorodé. Může to být touha po dálkách a dobrodružství, ale i snaha o uspořádání vlastního života, někdo preferuje mít jasná pravidla a sociální jistoty. Pro část z dotazovaných byla důležitá možnost získat další vzdělání.

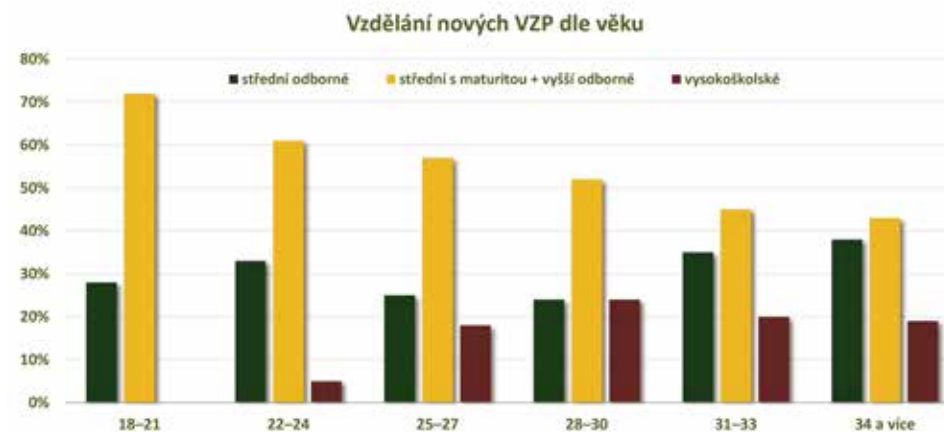
Největší skupinu mezi nováčky tvořili lidé se středním vzděláním s maturitou (54 %). Mezi nimi se poměrně často vyskytují osoby, které se hlásily do armády hned po skončení střední školy (18,9 %), to znamená, ti vojáci a vojákyně, kteří s pracovní kariérou neměli žádné nebo skoro žádné zkušenosti. Podrobně viz graf č. 1. Ty úplně nejmladší věkové skupiny středoškoláků i vyučených ve věku 18–21 let spojují dva zajímavé fenomény: jednak oproti ostatním vstupují do AČR častěji z toho důvodu, aby se vyhnuli nezaměstnanosti, a zároveň očekávají, že brzy nastoupí velitelskou kariéru. Ve výzkumu se ukázalo, že statisticky významně častěji než ostatní věkové skupiny otevřeně deklarují jako motiv ke vstupu do AČR touhu po moci (viz grafy č. 2 a 3). To souvisí s mnoha faktory: dospívající se teprve prosazují ve společnosti a naši dotazovaní mají patrně velký zájem tento proces urychlit. Na problematiku přelomu bezmoci do moci zvláště u dospívajících upozorňuje již na počátku 20. století rakouský psychiatr Alfred Adler. Navíc tyto nejmladší dotazovaní uvedli, častěji než ostatní, obavy z nezaměstnanosti. V této souvislosti

lze touhu po moci chápat i jako kompenzaci určité existenční nejistoty, dále i jako snahu o vymanění se ze závislosti na rodičích či touhu po dosažení významné sociální pozice.

Mezi nejmladšími středoškoláky a vyučenými nalezneme i ty dotázané, kteří jsou nejen motivováni, ale cítí se být predestinováni k působení v armádě (od dětství si přáli být vojáky), a kteří představují pro armádu oporu a zajištění její stability. Nicméně se domníváme, že je na místě jistá ostražitost při podpoře jejich kariérního postupu.

Vyučení (bylo jich celkem 30 % z celého souboru dotázaných) se jeví jako poněkud

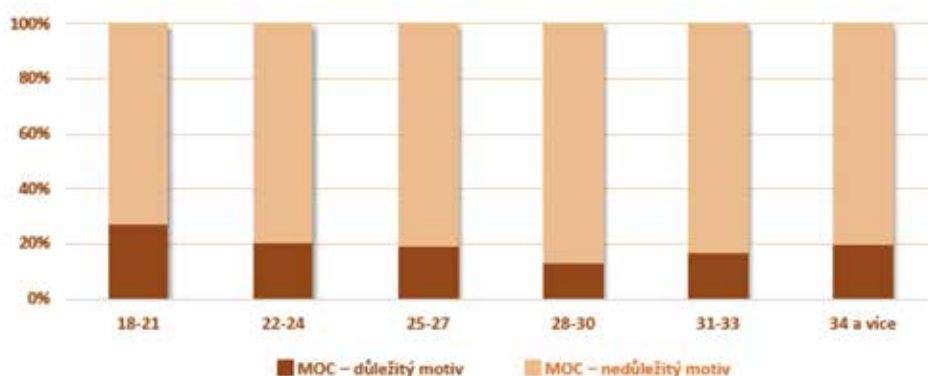
„rozpolcená“ skupina v tom směru, že na jedné straně je mezi nimi 42 % těch, kteří jsou mladší 25 let a očekávají od armády především možnost udělat kariéru. Na opačném pólu najdeme 16,5 % vyučených z věkové skupiny nad 34 let, kteří hledají v armádě spíše sociální jistoty, nebo jen obecně změnu (svého dosavadního života). Specifickou skupinu nováčků, pro které armáda představuje novou životní šanci, tvoří ti, které jsme pracovníce nazvali „kluci a holky s příběhem“. Jde o muže a ženy, kteří poměrně brzo nastartovali životní dráhu dospělých: stačili se vyučit a založit rodinu a teď chtějí mnohé dohnat.

V mladších věkových kategoriích jsou nejvíce zastoupeni VZP s maturitou a vyšším odborným vzděláním

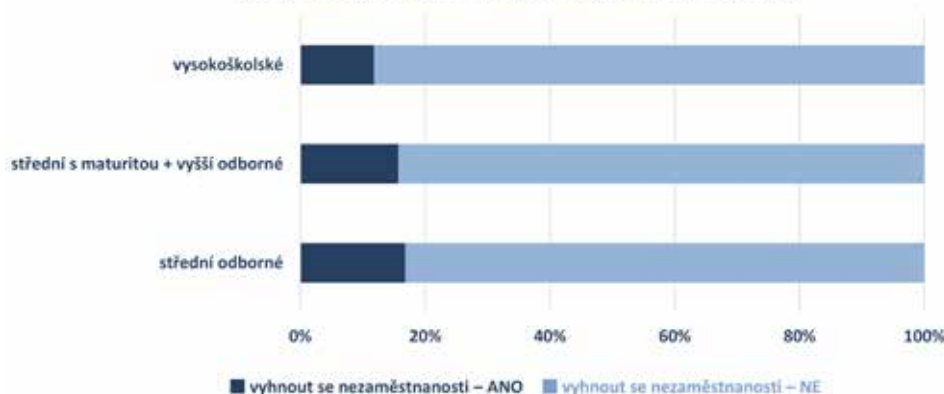

Jak důležitý/nedůležitý je motiv získat moc pro nováčky dle věku

Mezi vojáky ve věku 18–21 let je motiv získat při nástupu do AČR moc významně důležitější než u ostatních věkových kategorií

Motivace vyhnout se nezaměstnanosti dle vzdělání

Motiv vyhnout se nezaměstnanosti vstupem do AČR se objevuje nejméně mezi vysokoškoláky

Vojáci a vojákyně, kteří mají děti, považují možnost se dále vzdělávat za mnohem významnější hodnotu (resp. bonus poskytovaný armádou), oproti těm, kteří děti nemají.

Zajímavá je skupina vysokoškoláků, kteří mají navzdory již dosaženému vzdělání potřebu dále se vzdělávat. Navíc přešli do armády i přes to, že jejich šance na trhu práce byly celkově vyšší, nejméně často ze všech dotazovaných se báli nezaměstnanosti (uvedlo 12 % z nich). Dá se předpokládat, že jejich rozhodnutí vstoupit do armády bylo promyšlenější. O tom, že v pozadí jejich rozhodovacího procesu nacházíme (skutečnou) touhu v armádě pracovat, vypovídá i jejich vyšší zájem o další studium, které armáda nabízí. Kdo tvoří největší skupinu mezi zkoumanými nováčky, se dozvíte v příštím čísle.

Analýza dat byla provedena pomocí programu SPSS

Autorky: kpt. Romana Bartečková, Ph.D.,

PhDr. Hana Malinová, CSc.

Zdroj: Závěrečná zpráva z výzkumu Motivace (2020)

V případě dotazů nás můžete kontaktovat: romana.bartekova@sis.acr, tel. 601 582 121

13. dělostřelecký pluk by měl být přezbrojen na moderní samohybné houfnice Caesar ráže NATO

Danu nahradí Caesar

Počátkem června Ministerstvo obrany oznámilo, že nakoupí 52 samohybných děl Caesar ráže 155 mm od francouzského výrobce Nexter. Kontrakt o objemu necelých šesti miliard korun by měl být realizován v letech 2022 až 2026. Nově vyzbrojené dělostřelectvo AČR by pak mělo být součástí nové těžké brigády, kterou jsme slíbili vybudovat do roku 2026.

Ministerstvo využilo výjimky v zákoně a oslovilo přímo výrobce. V této souvislosti se v minulosti uskutečnily dva průzkumy trhu v letech 2017 a 2019 a studie proveditelnosti. Porovnávalo se osm děl od různých výrobců. Podle náčelníka Generálního štábu AČR armádního generála Aleše Opaty je cena stanovená na základě tohoto průzkumu za jeden dělostřelecký systém Caesar ve výši 105 milionů korun stropová. Pokud bychom se na ní s firmou Nexter nedohodli, bude od tohoto kontraktu upuštěno.

„Jasně se ukázalo, že na základě asi 80 stěžejních technických parametrů, které se hodnotily, nejlépe vyšel Caesar od francouzské firmy Nexter,“ řekl v této souvislosti ministr obrany Lubomír Metnar. „Z ekonomického hlediska je Caesar ze všech houfnic nejlevnější variantou. Ceny těch ostatních porovnávaných děl se stejnými parametry jsou až o polovinu vyšší.“

Ministerstvo obrany se proto rozhodlo zahájit jednání s výrobcem tak, aby smlouvu bylo případně možné uzavřít ještě v tomto roce.

Tento záměr jednohlasně schválilo kolegium MO 21. května letošního roku. Prvotní oslovení výrobce proběhlo v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek již počátkem června. Do přelomu června a července proběhnou tzv. předběžné tržní konzultace. Po registraci na Ministerstvu financí se předpokládá od léta do podzimu oficiální jednání s firmou. Po ověření finální ceny soudním znalcem a schválení vládou může být pak na konci letošního roku podepsaná smlouva.

Potřebujeme nová děla

„Vojáci se mohou těšit na nové zbraně. Naše armáda potřebuje nová děla, je to jeden ze čtyř současných strategických modernizačních projektů. Houfnice Dana jsou staré 40 let, mají oproti aliančním standardům poloviční dostřel a polovina jich není v tuto chvíli bojeschopná,“ dodal ministr obrany. „Ve válkách jednadvacátého století vyhrává ten, kdo má lepší informace, dostřelí dál a víc toho vidí. Právě tohle tato nová dělostřelecká technika jednoznačně naplňuje. Je

to nejmodernější dělostřelecký prostředek, který bude sloužit v armádě dalších třicet let, stejně jako předtím sloužily houfnice Dana,“ vysvětlil náčelník Generálního štábu AČR. „Palebná podpora působí v komplexu. Nejsou to jen houfnice, ale i rakety, děla, minomety. Máme nějaké závazky, které musíme splnit, aby mohla naše mechanizovaná brigáda fungovat. Dělostřelecký pluk a nová houfnice představuje minimum, které musíme mít. Jako vojáci bychom si pochopitelně přáli raketomety, taktické rakety a děla, ale to by rozpočet armády musel vypadat trochu jinak. Cílíme tedy jen přesně na to, abychom splnili ty minimální závazky, které máme ve vztahu ke kolektivní bezpečnosti v rámci NATO.“

Na tatrovackém podvozku

Houfnice Caesar (CAmion Équipé d'un Système d'Artillerie) byla vyvinuta firmou GIAT Industries koncem minulého století. První objednávka na pět houfnic pro francouzskou armádu byla podepsána v září 2000. Samotná dodávka se uskutečnila o tři roky později. Po armádních zkouškách si francouzská armáda objednala na konci roku 2004 dalších 72 kusů. Tato samohybná houfnice ráže 155 mm s délkou hlavně 52 kalibrů (8,06 m) je instalovaná na podvozku nákladního auta 6x6 nebo 8x8. V našem konkrétním případě se bude jednat o podvozek Tatra 8x8 českého výrobce. Tatrovka dokáže své vozy osadit izraelským pancéřováním, které poskytuje ochranu až na úroveň 3 – 3a/3b podle normy STANAG 4569. Pancéřové části odolávají přímým zásahům puškovými náboji 7,62x51 mm, případně střepinám výbuchů dělostřeleckých granátů ráže 155 mm ze vzdálenosti 60 m.

Jednou z priorit tohoto kontraktu je co největší zapojení české obranného průmyslu. Předpokládá se přenesení finální kompletace zbraně do České republiky a zapojení státních i soukromých podniků. Další příležitosti

Houfnice Dana

Ministr obrany a náčelník Generálního štábu během návštěvy útvaru v Jincích

Příprava k palbě

pro české firmy se naskytají například v oblasti komunikačních systémů, kabeláže nebo munice. Bonusem pro naše zbrojaře může být dlouhodobá spolupráce se silným zahraničním partnerem na třetích trzích. To je i případ společnosti Tatra, která Nexteru dodává své podvozky jak pro samohybná děla, tak i obrněná vozidla. Společně s Nexterem se má podílet na dodávce obrněných vozidel Titus pro naši armádu.

Francouzská armáda používá houfnici na podvozku nákladního auta Renault Sherpa 10. Exportní verze využívá rovněž německý nákladní automobil Unimog U2450L. V obou případech se jedná o verzi 6x6. Právě

přestavba na podvozek 8x8 umožňuje lepší průchodivost terénem a také větší nosnost. Caesar umí střílet širokou škálou munice. Například náboj BONUS Mk II (Nexter Systems) je schopen ničit obrněnou techniku na vzdálenost až 35 kilometrů. Munice obsahuje dva samostatně infračerveně naváděné projektily schopné propálit až 100mm pancíře obrněných vozidel nebo tanků. Délka vozidla je 12,3, šířka 2,8 a výška 3,1 metru. Kabinu lze v závislosti na přání zákazníka vybavit různými typy pancéřové ochrany, od nichž se následně bude odvíjet celková hmotnost vozidla.

Obsluha zvenku není problém

Obsluhu houfnice tvoří čtyři vojáci. Sama může převážet třicet dělostřeleckých nábojů. Další mohou být umístěny na doprovodném vozidle. Houfnice o hmotnosti 26 až 30 tun (podle úrovně pancéřování, která závisí na požadavcích zákazníka) má dojezd 600 kilometrů. Na silnici dosahuje díky tatrováckému vzduchem chlazenému motoru o výkonu 300 kW (410 koní) rychlosti až 90 kilometrů za hodinu.

Asi nejčastěji se v případě houfnice Caesar diskutuje o tom, že na rozdíl od Dany se musí obsluhovat zvenku. To ale nehraje prakticky žádnou roli. Díky zvýšenému dostřelu se předpokládá postavení dělostřelecké jednotky mimo dosah nepřátelského dělostřelctva a bojových jednotek. Obsluha při plnění palebného úkolu sededla na minimální dobu jedné až dvou minut. Pro vlastní ochranu používá balistickou ochranu jednotlivce. Při přesunu a zaujetí palebných postavení se přepravuje v opancéřované kabině. Proti nenadálému napadení je tato technika vybavena lafetovaným kulometem ráže 7,62 mm. Nabíjecí mechanismus funguje v plně automatickém, nebo poloautomatickém režimu. Rychlost palby dosahuje šest až osm výstřelů za minutu, což je více než u automaticky nabíjené Dany (pět výstřelů za minutu). Se speciální raketovou municí má dostřel až 55 kilometrů, s municí s prodlouženým doletem EFRB (Extended Range Full Bore) 42 kilometrů. Se standardní municí pak 35 kilometrů.

Prověřena v misích

Caesar je přepravitelný i vzduchem, a to transportními letouny C-130 a A400M, případně vrtulníky CH-53. Jeho nespornou předností je, že bojové nasazení již bylo ověřeno francouzskou armádou během misí v Afghánistánu, Iráku a na severu Mali. Celkově již bylo vyrobeno tři sta kusů těchto houfnic. Kromě francouzské je využívá také indonéská, saúdskoarabská, thajská a libanonská armáda. V Evropě si šestnáct kusů těchto houfnic v konfiguraci podvozku 8x8 od společnosti Tatra loni objednalo Dánsko. Součástí dodávky bude i prvotní munice, dva simulátory, servisní souprava, školení instruktorů a technického personálu. A také opce na dalších 12 kusů pro případ operačních ztrát.

Po pořízení nové techniky budou samohybné kanonové houfnice Dana sloužit k mobilizačním potřebám armády. Nepředpokládá se tedy, stejně jako v případě zásob munice do nich, jejich prodej.

Na novou techniku se začínají připravovat i příslušníci 13. dělostřeleckého pluku v Jincích. Podle velitele to představuje nejen vybudování nových prostor pro její uložení, ale také proškolení technického personálu a obsluh.

Text: Vladimír Marek, foto: autor a archiv

Domino

Jak by se zachovaly v tíživých momentech, například po nouzovém opuštění vrtulníku, havárii či sestřelení vrtulníku a nestaly se zajatci znepřátelených jednotek, si v posledních květnových dnech prověřily letecké osádky strojů z 22. základny vrtulníkového letectva Sedlec, Vícenice u Náměště nad Oslavou.

Na základně HKIA (Hamid Karzai International Airport) v Kábulu se vystřídali příslušníci 1. a 2. polního chirurgického týmu. Vojenští lékaři a zdravotní sestry vybraných specializací zde od února působí v nemocnici typu ROLE 2, kde poskytují především akutní lékařskou péči.

Bere se jako samozřejmost, ale je to denní chléb celé řady vojáků. Mluvíme o řízení motorových vozidel. Nejen u ženistů se jedná především o nákladní vozidlo Tatra 810 nebo 815, na které je zapotřebí řídicí oprávnění typu C. Právě v řízení této vojenské techniky se zlepšovali příslušníci 152. ženijního praporu.

Do listopadu ve zkušebním provozu, poté už naostro. Tak bude fungovat nová mycí hala v areálu stálého parku techniky kasáren Dědice Velitelství výcviku – Vojenské akademie. Sestává se ze dvou částí, portálové mycí linky a průjezdné linky pro tlakové mytí těžké techniky.

Předseda vlády ČR Andrej Babiš, ministr obrany Lubomír Metnar a náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Aleš Opatava navštívili 42. mechanizovaný prapor v Táboře. Poděkovali vojákům za jejich nasazení v Česku během koronavirové krize i za účast v zahraničních misích. Uctili také památku tří příslušníků praporu, kteří zahynuli po útoku sebevražděného útočníka v Afghánistánu v roce 2018. Tématem jednání byla rovněž modernizace armády.

Ministr obrany Lubomír Metnar prostřednictvím videokonference jednal s ministryní ozbrojených sil Francie Florence Parly. Po výměně informací o situaci kolem pandemie COVID-19 dále prodiskutovali vývoj mezinárodních aktivit v regionu Sahel, včetně plánované mise TAKUBA a výcvikové mise EU v Mali, jejíž velení česká armáda v červnu převzala. Francouzská ministryně v této souvislosti ocenila zapojení ČR do společných aktivit v regionu.

Za branou kasáren 73. tankového praporu v Přáslavicích stojí nepřehlédnutelná dominant, tank T-34/85 s věžovým číslem 040. Tank je výjimečný tím, že se zapojil do Ostravské operace na jaře 1945 v řadách 1. čs. samostatné tankové brigády. U příležitosti 75. výročí konce 2. světové války se Přáslavičtí rozhodli, že stroj zrenovují.

Armáda České republiky nakoupila nové textilní vázací prostředky pro přepravu nákladu pod vrtulníky

Snadnější zásobování vrtulníkem

Vzdušné síly Armády České republiky v posledních měsících významně posílily schopnost zásobování jednotek v místech, kam je obtížné dostat se konvenčními dopravními prostředky. Vrtulníky Mi-17 a Mi-171Š dostaly do výbavy nové sady textilních vázacích prostředků, které umožňují přepravovat náklad v podvěsu vrtulníku.

V ideálních podmínkách se armádní logistika spoléhá na konvenční přepravní prostředky. Náklad v takovém případě směřuje do místa určené po železnici, na kamionech či na podvalnících. Pro zásobování zahraničních misí se běžně využívají i nákladní letadla a standardizované přepravní kontejnery.

V bojových podmínkách ale takováto možnost často chybí. Ne vždy se dá přijet na místo určené standardním způsobem. Naopak, jsou situace, kdy je nutné to udělat potichu a neviditelně, anebo přinejmenším hodně rychle. V úvahu pak přicházejí de facto dvě varianty – zásobování samořiditelnými nákladními padáky, anebo pokud to situace dovoluje, zásobování vrtulníkem s využitím vázacích prostředků v podvěsu. Výhodou je, že v takovém případě nemusí vrtulník hledat místo na přistání. Pouze se přiblíží, usadí náklad na zem, odepne lano a odletí. Významně to snižuje riziko možného zásahu palbou protivníka

a současně se krátí potřebný čas na vykládku materiálu.

Armáda ČR v prvním čtvrtletí letošního roku získala pro své modernizované přepravní vrtulníky Mi-171Š a jejich starší verze Mi-17, dislokované na základnách v Náměšti nad Osavou a v Praze-Kbelích, novou výbavu v podobě tří sad textilních vázacích prostředků. Určeny jsou jak pro použití v domácích podmínkách, tak i v zahraničních misích.

Systém je znám jako Helicopter Under-Slung Load Equipment (HUSLE), případně obecněji Cargo Hook. Dodané sady z produkce britské firmy AmSafe Bridport jsou používány většinou armád NATO a jsou ceněny především pro svoji kvalitu. Závěsy prošly týdenními vojenskými zkouškami a získaly certifikáty typové způsobilosti vydané odborem dohledu nad vojenským letectvím MO ČR.

V každé zakoupené sadě jsou obsaženy dva kusy závěsů pro přepravu nákladu v podvěsu

vrtulníku 2 m (Lifting STROP 2 m), dva kusy závěsů 4 m (Lifting STROP 4 m), jeden kus závěsu dvoupřamenného (2 legged SLING) a jeden kus závěsu čtyřpramenného (4 legged SLING). Vázací systém umožňuje bezpečnou přepravu a manipulaci s nákladem do hmotnosti 2 300 kg. Kromě zabalených palet s nákladem je možno tímto způsobem transportovat například vozidlo Land Rover či UAZ.

Součástí zakázky bylo i dvoudenní zaškolení ohledně správného užívání a ošetřování závěsů, jehož se zúčastnili také britští zástupci firmy AmSafe. Náklady na celou dodávku včetně zaškolení činily 2,6 milionu Kč.

Společnost AmSafe Bridport byla založena již v roce 1979 a v současné době její řešení používají ozbrojené síly více než třiceti států. Kromě závěsů vyvíjí a vyrábí celou škálu textilií pro letecký a vojenský průmysl, systémy pro upevnění nákladu v trupu letadel, záchranné skluzavky, ochranné sítě pro vozidla proti RPG a další. Pořízení nových vázacích prostředků doplnilo dva roky starý nákup deseti kusů sítí osmihranného tvaru pro zajištění převozu nákladu pod vrtulníky od tradičního kanadského výrobce Barry Cordage Ltd. Každá z osmi sítí pojme náklad o hmotnosti 2 268 kg, zbylé dvě pak 4 536 kg.

Text: Vladimír Marek, foto: AmSafe Bridport

Český JAS-39C se cvičnými střelami AIM-9M Sidewinder, AIM-120C AMRAAM a kontejnerem Litening 4i.

Modernizace letectva musí pokračovat

Více než dvacet let po vstupu České republiky do NATO představují Vzdušné síly AČR sice malou, avšak poměrně moderně vybavenou složku fungující podle aliančních standardů a schopnou operačního nasazení doma i v zahraničí. Aby tomu tak bylo i v budoucnosti a letectvo mohlo čelit i novým hrozbám, plánují armáda a Ministerstvo obrany další modernizační projekty týkající se z velké části letecké techniky.

I když v poslední době byl v souvislosti s českými vzdušnými silami nejčastěji skloňováným tématem nákup nových víceúčelových a bitevních vrtulníků, modernizační programy jsou plánovány prakticky ve všech druzích letectva. Jejich realizace je zpravidla velmi nákladná a leckdy se nevyhne různým problémům. Armáda se jim nicméně nemůže vyhýbat, pokud si chce zachovat akceschopnost a splnit národní požadavky a alianční závazky.

Taktické letectvo jako celek

Z pohledu obranyschopnosti státu je jednou z klíčových složek taktické letectvo, jehož hlavními úkoly jsou ochrana vzdušného prostoru zajišťovaná nepřetržitě i v době míru a podpora pozemních vojsk. V rámci AČR je

soustředěno na 21. základně taktického letectva v Čáslavi, kde je v provozu 14 nadzvukových bojových letounů JAS-39C/D Gripen a 16 lehkých bojových strojů L-159 Alca. Bojové schopnosti má také osm dvoumístných letounů L-159T1+/T2, využívaných primárně k výcviku. A zatímco L-159 jsou v majetku armády, Gripeny má Česká republika pronajaté od Švédska na základě smlouvy, jejíž platnost vyprší v roce 2027, v případě využití předjednané opce v roce 2029.

Vzhledem k několikaletým lhůtám provázejícím nákupy moderních bojových letounů je již dnes nutné začít se zabývat otázkou, zda a případně jak nahradit stroje JAS-39C/D Gripen po skončení současného pronájmu. V úvahu připadají v podstatě tři možnosti: dohodnout se

na dalším prodloužení stávajícího kontraktu, letouny odkoupit a dále je provozovat, nebo je Švédsku vrátit a přistoupit k výběru a pořízení nového typu. Pro jednu z variant – pokračování provozu Gripenů – hovoří především ekonomické faktory, ale také například to, že švédské letectvo počítá s rozvojem jejich schopností i po pořízení nové generace JAS-39E. České vzdušné síly by tak ještě nějakou dobu mohly čerpat ze švédských modernizačních programů jako dosud. Na druhou stranu, v roce 2027 nebo 2029 už bude významná část životnosti Gripenů vyčerpána a šlo by tak jen o odsunutí jejich náhrady na pozdější období.

Ať tak či tak, velení hodlá budoucnost taktického letectva řešit komplexně, z pohledu jeho

týkat řada menších modernizačních programů, z nichž některé jsou již krátce před realizací. Jde například o zavedení aliančního datalinku formátu Link 16, na jehož integraci už byly Gripeny připraveny v rámci přechodu na operační software MS20 na jaře 2018. Letectvo nyní čeká na dodávku palubních terminálů, k jejichž zkouškám po instalaci do letounů by mělo dojít nejpozději na začátku příštího roku. Jako dokončení modernizace MS20 lze vnímat také instalaci radiostanic s utajeným šifrovaným spojením či brýlí nočního vidění NVG (Night Vision Goggles). Pořízení NVG a jejich zavedení je nyní řešeno společně jak pro Gripeny, tak i pro „Alky“ a bude s ním souviset také obnova pilotní výstroje a úpravy starších letounů L-159; nové L-159T2 už jsou s nočním viděním kompatibilní z výroby.

Jako samostatný projekt probíhá rovněž integrace palubních odpovídačů IFF (Identification Friend-or-Foe) schopných pracovat v módu 5. Jde o nejnovější vojenský mód, který zabezpečeným šifrovaným způsobem vysílá komplexní informace odpovídající civilnímu módu S, včetně údajů o poloze sdílených na principu systému ADS-B (Automatic Dependent Surveillance-Broadcast). Severoatlantická aliance jej chce co nejrychleji zavést pro všechna vojenská letadla, a tak vzniká zvýšená poptávka po příslušném hardwaru a čekací doba na dodávku se prodlužuje. V českém letectvu IFF s módem 5 jako první získají letouny JAS-39C/D a L-159. V případě Gripenů dojde v rámci stejného „balíku“ navíc také k integraci vojenské satelitní navigace GPS, která mimo jiné umožní plnohodnotně využívat automatický systém GCAS (Ground Collision Avoidance System) eliminující riziko

nárazu do terénu, který je jednou ze součástí softwarové edice MS20.

Velkou pozornost věnuje armáda také v úvodu zmíněné výzbroji. V kategorii vzduch-vzduch se to týká střel krátkého i středního dosahu. Gripen i „Alka“ dnes používají infračerveně naváděné střely krátkého dosahu AIM-9M Sidewinder, jejich výroba už ale byla před lety ukončena a postupně končí i servisní podpora, kterou pro české letectvo zajišťuje US Air Force. Na světě je sice stále ještě mnoho uživatelů této verze, takže bezprostředně nehrozí, že by musely být staženy z výzbroje, nicméně i tak je nutné se zabývat jejich náhradou. Rozhodující je možnost integrace a použití střel na letounech JAS-39C/D, ovšem zohledněna musí být i varianta, že letectvo bude po roce 2027 provozovat jiný typ. Jako nejvhodnější se jeví buď střely IRIS-T, které jsou již na Gripen integrovány. Teoreticky by bylo možné uvažovat také o nové generaci Sidewinderu AIM-9X, ale její integrace by byla zřejmě mimo finanční možnosti České republiky. Ještě větší důraz na cenu je třeba klást u nákupu protiletadlových řízených střel středního dosahu. České Gripeny používají od roku 2008 střely s radiolokačním navedením AIM-120C-5 AMRAAM, jejich počet je ovšem s ohledem na stávající bezpečnostní hrozby nedostatečný. Letectvo proto počítá s navýšením zásob, jenže tato verze střely už se rovněž nevyrábí, takže je nutné zvážit jiné alternativy. Patrně nejdostupnější by mohla být novější verze AIM-120C-7, nicméně Švédové už na Gripen integrovali i střely Meteor představující naprostou špičku v dané kategorii, která zatím nemá ani přímou konkurenci. Při rozhodování o střelách kategorie BVR (Beyond

celkových schopností, a tedy i v návaznosti na podzvukové stroje L-159. Výrobce v současnosti deklaruje, že dokáže jejich životnost prodloužit až na 40 let, takže brzké vyřazení není nutné. Letectvo se ale musí rozhodnout, zda je chce i nadále používat jako bojové stroje, nebo zda se nesoustředí jen na jejich výcvikovou roli. V prvním případě by to znamenalo investice do dalších modernizací „Alky“, ve druhém by s největší pravděpodobností bylo nutné zabývat se otázkou navýšení počtu nadzvukových strojů. Takovou potřebu v minulosti už několikrát vyjádřilo hned několik nejvyšších představitelů letectva. Je nutné připomenout, že stávající počet 14 Gripenů byl stanoven pouze pro potřeby pokrytí tzv. Air Policingu v rámci hotovostního systému NATINAMDS, přičemž se nepočítalo se zahraničními misemi ani s působením proti pozemním cílům. K případnému navýšení počtu nadzvukových strojů ovšem nedojde dříve než po roce 2027, pokud vůbec.

Schopnosti Gripenů rostou

Vzhledem k tomu, že Ministerstvo obrany a AČR teprve upřesňují požadavky na rozvoj taktického letectva po roce 2027, je předčasné spekulovat o potenciálních nástupcích letounů JAS-39C/D či L-159. I těch se ovšem bude

Kokpit modernizovaného vrtulníku Mi-171Š. Na stejný standard bude přestavěn i zbytek flotily.

Visual Range) budou kromě ceny hrát roli i náklady na nezbytné úpravy letounů související s integrací, respektive možnosti využití všech schopností moderních střel na letounech ve stávající konfiguraci.

O krok dále jsou vzdušné síly v případě protizemní munice, kterou mohou nově používat kromě L-159 také Gripeny. V poslední době se podařilo pořídit řádově stovky laserem naváděných pum GBU-12 a neřízených raket CRV-7, a to jak v ostré, tak i cvičné variantě. Letectvo tak po delší době znovu získalo zásobu umožňující pravidelný výcvik i efektivní vedení bojové činnosti. Operační schopnosti by navíc měly rozšířit ještě větší pumy ráže 454 kg na bázi Mk.83, jako je GBU-16, která je rovněž integrovaná na Gripen, a v neposlední řadě i pumy se satelitním, respektive kombinovaným systémem navedení, jako například GBU-49.

Náhrada transportních vrtulníků se neplánuje

Provoz českých vrtulníků Mi-24 V by měl být ukončen v návaznosti na dodávku nových UH-1Y a AH-1Z, naopak náhrada transportních Mi-171Š se zatím neplánuje. Sedm z celkových 15 kusů (stroje se zadní nákladovou rampou) má za sebou poměrně rozsáhlou modernizaci avioniky a další vybavy, realizovanou v souvislosti s výcvikem pro jednotku na podporu speciálních sil SOATU (Special Operations Air Task Unit), a v roce 2020 by měla začít obdobná přestavba také u zbývajících Mi-171Š, charakteristických „klasickými“ dvoudílnými nákladovými vraty. Perspektivu v AČR mají zatím zajištěnou i vrtulníky W-3A Sokol, které nedávno prošly generálními opravami a jsou využívány jak k přepravě, tak v rámci Letecké záchranné služby. Připravuje se u nich pouze dílčí modernizace spočívající v integraci systému označovaného jako EVS (Enhanced Vision System). Zjednodušeně řečeno, jde o infračervenou kameru snímající prostor před vrtulníkem, jejíž obraz je promítán na displej v pilotním prostoru.

Zajímavým projektem by mohlo být rovněž pořízení těžkého transportního vrtulníku. V minulosti se o něm neuvažovalo, ovšem armáda podle všeho postrádá schopnost dopravit větší počet vojáků či těžší náklad v podvěsu do hůře přístupných míst. Letectvo by tak mohlo získat například stroje jako CH-47 Chinook, přičemž by mělo jít minimálně o čtyři kusy.

Další dva C-295 a neplánované bizjet

Přeprava vojsk i ústavních činitelů do zahraničí, budování nového výsadkového pluku a končící životnost dvou letounů Jak-40, to vše jsou důvody, proč armáda musí řešit také doplnění kapacit svého dopravního letectva. Prvním krokem by mělo být pořízení dvou nových transportních letounů Casa, a to ve variantě C-295W, od společnosti Airbus. Čtveřice

Letectvo se již zabývá otázkou nových protiletadlových řízených střel krátkého i středního dosahu, na snímku střela Meteor na švédském Gripenu.

Čtveřice transportních letounů C-295M je velmi vytižena řadou úkolů zahrnujících například i dlouhodobou misi MFO na Sinajském poloostrově v Egyptě. Proto budou přikoupeny další dva stroje v novější variantě C-295W.

Obrázek, který bychom za pár let měli vidět i na českých základnách – víceúčelové vrtulníky UH-1Y Venom a bitevní AH-1Z Viper budou zařazeny k 221. vrtulníkové letce v Náměšti nad Oslovou.

strojů C-295M pořízená v roce 2010 je totiž značně vytižena a přestává stačit k pokrytí všech úkolů. Pokud se podaří dokončit všechny nezbytné legislativní a administrativní kroky a do konce roku podepsat kontrakt, měl by být první letoun dodán někdy na přelomu let 2020/2021. Výrobce už deklaroval, že má pro Českou republiku připravené dva částečně rozpracované stroje, takže jejich dodávka bude rychlejší, než bývá obvyklá lhůta. Dojde, že C-295W je novější verze charakteristická především winglety na koncích křídla. Avionika i další prvky vybavy by však až na drobné odlišnosti měly být shodné se stávajícími letouny C-295M.

V minulosti byl několikrát zmiňován také nákup třetího letounu Airbus A319, který měl sloužit především k přepravě vojenských jednotek, či dvojice brazilských strojů Embraer KC-390 schopných zastat i roli létajícího tanku. Podle představitelů Sekce rozvoje sil MO

se ale v dohledné době ani s jedním z těchto projektů nepočítá a nejsou na ně vyčleňovány žádné prostředky. Nejvyšší velení AČR místo toho rozhodlo, že chybějící přepravní kapacity budou zajišťovány prostřednictvím mezinárodních programů, jako je MMF (Multinational MRTT Fleet) či projekt mezinárodní jednotky, jež má s transportními letouny A400M Atlas působit z německé základny Lechfeld. Mezi strategické projekty AČR vztahující se k dopravnímu letectvu lze zařadit také několikrát odsouvané vybavení strojů Airbus A319CJ systémem vlastní ochrany, který zvýší bezpečnost při letech do rizikových destinací. Vybírán bude prostředek kategorie DIRCM (Directional InfraRed Counter Measures) využívající laserové paprsky k eliminaci infračervených naváděcích senzorů protiletadlových řízených střel odpalovaných především z přenosných kompletů.

Text a foto: Tomáš Soušek

„Vážím si vaší práce, která nikdy nekončí, vaší obětavosti a profesionality. Toto onemocnění vás prověřilo a potvrdilo mimořádné hodnoty, které vojenská nemocnice má, a to je především vaše zásluha,“ prohlásil ministr obrany Lubomír Metnar při setkání se zástupci zdravotníků, zejména nelékařů ÚVN, kterým přišel poděkovat za profesionální zvládnutí krize.

Předseda vlády Andrej Babiš a ministr obrany Lubomír Metnar navštívili Fakultu vojenského zdravotnictví Univerzity obrany v Hradci Králové, aby poděkovali vojenským medikům za jejich pomoc během koronavirové krize a při té příležitosti se seznámili s činností této vzdělávací a vědecké instituce. Premiéra s ministrem uvítali na půdě univerzity její představitelé, rektor-velitel Univerzity obrany brigádní generál Bohuslav Příkryl a děkan fakulty Pavel Boštík, který na úvod seznámil hosty s činností fakulty.

Vedení Vojenské nemocnice v Brně se rozhodlo podpořit návrh nemocniční kaplanky zorganizovat hlídání dětí zaměstnanců nemocnice. Po facebookové výzvě a poté přes dobrovolnické centrum Masarykovy univerzity v Brně se přihlásilo více než dvacet vysokoškolských studentů a dalších dobrovolníků, kteří byli ochotni s Vojenskou nemocnicí v této věci spolupracovat. Hlídání probíhalo v Malém sále, který je vybaven kvalitním sociálním zařízením a v přilehlé učebně určené pro psychologická vyšetření. „Herna“ byla vybavena několika krabicemi různých hraček, které poskytli ochotní zaměstnanci z vlastních zdrojů, a oddělení výpočetní techniky zapůjčilo promítací plátno a projektor.

Domino

74. mechanizovaný prapor v Bučovicích pořádal další ze základních kurzů vojenského lezení. Byl určen lezeckým instruktorům, kteří budou své svěřence učit zdolávat nejrůznější překážky jak v přírodě, tak v zastavěných oblastech. Kurzu se účastnilo dvanáct vojáků napříč bučovickým praporem, kteří u útvaru slouží déle než rok, projevíli zájem a lezení se věnují i v soukromém životě.

Záložníci a dobrovolníci mají kurz základní přípravy za sebou. V druhé části je prověřili hned tři speciální dráhy. Kromě teorie přinesl druhý blok intenzivního nepřetržitého výcviku zejména nové dovednosti v taktické přípravě, důraz na fyzickou zdatnost a obratnost. To vše záložníci a dobrovolníci nejprve nacvičovali na pozemní překážkové dráze, situované přímo v kasárnách.

Celý květen probíhal výcvik nových chemických instruktorů a chemických pozorovatelů začleněných do 4. brigády rychlého nasazení. Brigáda má zhruba 140 specialistů na ochranu proti zbraním hromadného ničení, kteří zodpovídají jednak za výcvik vojáků této odbornosti nebo představují výkonný prvek, jenž pro jednotku plní konkrétní úkoly z oblasti OPZHN.

CENTRUM PODPORY SPECIÁLNÍCH SIL

PLUKOVNÍKA JOSEFA ČERNOTY

VÝBĚROVÁ ŘÍZENÍ
ROKU 2020

ŘÁDNÉ
31.8. - 4. 9.

ZKRÁCENÉ
9. - 10. 11.

DUM SPIRO SPERO

WWW.CPSS.WZ.CZ

26. PLUK VELENÍ, ŘÍZENÍ A PRŮZKUMU
Brandýs nad Labem – Stará Boleslav

261. Středisko řízení a uvědomování CRC/ARS

hledá do svého týmu zájemce na obsazení pozice

mladší specialista skupiny průzkumu vzdušného prostoru (*hodnost rotmistr*)

POŽADUJEME

- Bezpečnostní prověrka „Tajné“
- Jazykové schopnosti AJ min. STANAG 1111, s předpokladem získání STANAG 2222
- Vysoká pracovní motivovanost a časová flexibilita

POPIS PRACOVNÍ POZICE

- Vyhodnocování vzdušného obrazu a ostraha vzdušného prostoru ČR
- Směnný provoz
- Práce v podzemí

NABÍZÍME

- Zařazení do týmu pracujícího v systému NATINAMDS
- Kariérový růst
- Odborné kurzy v ČR i v zahraničí

Žádost se strukturovaným životopisem a motivačním dopisem zašlete elektronicky kontaktní osobě.

KONTAKTNÍ OSOBA

- pplk. Ing. Stanislav Hebr
- Tel.: 973 232 201
- Email: hebrs@sis.acr

Ředitel Agentury služeb Praha organizuje výběr kandidátů
na obsazení služebních míst

Řidič, starší řidič, výkonný poddůstojník
a dále – starší skladník, starší strojník, mladší kuchař, kuchař

Co nabízíme

- Prestižní služební zařazení v hodnostech poddůstojnického sboru
- Zvyšování odborných a profesních znalostí
- Prostor pro kariérní růst a sebevzdělání
- Odborné a kariérové kurzy
- Služební cesty po ČR i do zahraničí
- Odpovídací zázemí
- Vozový park vybavený nejnovějšími modely silničních motorových vozidel

Co požadujeme

- VZP s minimálně 2 roky praxe u útvaru, praxe v řízení vozidel výhodou
- Řidičský průkaz skupiny min. B, ORVOS jakékoliv skupiny výhodou
- Profesionální vystupování na veřejnosti
- Psychickou odolnost
- Časovou flexibilitu
- Chut' učit se novým věcem
- Základní znalost práce na PC
- Základní znalost alespoň jednoho cizího jazyka výhodou
- Bezpečnostní prověrka min. „V“

Průběh výběru:

Nabídky uchazečů se zasíláním strukturovaných životopisů (včetně kontaktních čísel a e-mailu, příp. fotografie) zaslat na adresu:

Personalistka Bc. Šumpelová Zdena, Vojenské zařízení 5810 (Agentura služeb), Generála Píky 1, 161 00 Praha 6
Šumpelová Zdena – VZ 5810 Praha – SIS AČR, Šumpelovaz@army.cz, tel: 216964, 702 008 065

- Uchazeči budou vyzkoušeni o výsledcích prvního výběru na základě posouzení zaslaných životopisů
- Druhá část výběru proběhne na VZ 5810 Praha po předchozí domluvě
- Další podrobnosti budou uchazečům sděleny individuálně, popř. telefonicky

Blíže informace pracovník štábu VZ 5810 Praha: nrtm. Jakub Kulštejn – 702 003 741, Kulštejn Jakub – SIS AČR
Služební místa nepodléhají výběru osob dle směrnice NGŠ AČR čj. 430-1/2015-2230 ze dne 30. 6. 2015

Recepty z polních kuchyní

Bez polních kuchyní a šikovných vojenských kuchařů se naše armáda neobejde. Vaření v terénu má ovšem svá specifika a přesná pravidla. Jaké menu se v našich polních kuchyních připravuje, jaké pokrmy mají v jednotlivých útvech vojáci Pozemních sil Armády ČR oblíbené nebo zda podobné polní kuchařky mají i ostatní armády Aliance, na to jsme se zeptali autorky Polní kuchařky majorčky Miroslavy Štenclové.

Jak vůbec vznikla myšlenka vytvořit knihu receptů stravování našich vojáků?

Před třemi lety jsem se ve Vídni účastnila konference organizace mírových operací OSN, kde jsem prezentovala nábor žen a vysílání do misí OSN. Všichni vystupující jsme dostali jako dárek kuchařku rakouské armády. Bylo to poměrně neobvyklé, a svým způsobem originální. Všechny recepty v ní jsou rozpočítány na čtyři, deset nebo na sto osob. Sama kuchařky sbírá, a tak mě napadlo, proč nemáme něco podobného i v naší armádě?

Stravování v armádě má svá přísná pravidla a probíhá podle jasné daných předpisů. Na cvičeních se vaří jak pro sto, tak i tisíc vojáků. Bylo těžké se v těchto předpisech vyznat? Jak vznikaly jednotlivé recepty?

Moje první myšlenka byla vytvořit kuchařku s oblíbenými recepty u jednotlivých útvarů pozemních sil, nicméně proviantní náčelník mě hned upozornil, že existuje předpis Prov-2-2, a veškerá jídla v armádě se jím musí řídit. U útvarů, kde stravu připravuje civilní firma, se vychází i z jejich receptur. V předpise jsou recepty přehledně seřazeny od snídaní, přes polévky, hlavní jídla, saláty a přílohy, až po dezerty. Jsou rozepsány na jednu osobu, přitom počet ingrediencí se snadno vynásobí počtem strávníků. Z těchto receptur jsem se

snažila vybírat jídla typická pro českou kuchyni, jídla všeobecně oblíbená mezi vojáky, i jídla, která si pamatujeme ze základních výcviků. Současně jsem oslovila některé kolegy ze zahraničních armád o poskytnutí jejich receptů.

Má každý útvar svá oblíbená jídla, některý z kuchařů či vojáků nahlédnout takzvaně pod svou pokličku?

Někteří z oslovených kolegů či kuchařů u útvarů se shodovali, že nejoblíbenější je guláš. Ten je tedy v kuchařce v několika variantách. Stejně mi odpověděli i kolegové ze Slovenska. V kuchařce je také recept právě „zpod pokličky“ – z výcviků na přežití. O přípravu na Secura Bůčkovici se podělil jeden z vojáků, který podobným způsobem připravuje stravu na jejich celodenní výcvik v poli.

Názvy pokrmů jako Pod dělostřeleckou palbou, Maskovaný voják, Ženíjní riziko, Potápěčovo překvapení a dalšími se to v kuchařce jen hemží. Tyto utajené názvy zřejmě pochází rovnou od vojáků, aby se předešlo prozrazení stravy nepříteli...

Záměrem bylo kuchařku trochu oživit, aby recept byl spojen nejen s jídlem, ale i s vojskem a jednotlivými útvary. Je pravda, že na tvorbu se podíleli další z oslovených kolegů a velitelů, a věřím, že se zalíbí i těm, kterým se kuchařka dostane do ruky. U některých názvů se

opravdu jedná o „přezdívku“, kterou dotyčné jídlo mezi vojáky má.

Mají podobné kuchařky i ostatní armády našich aliančních partnerů, případně liší se tyto kuchařky nějak zásadně od té naší?

Osobně mám k dispozici rakouskou kuchařku. Je v němčině a angličtině, rozdělena do kapitol dle krajů a mezinárodní kuchyni. Kuchařku má i maďarská armáda. U receptů z USA jsem čerpala z vojenského časopisu „Military Spouse“, který jsem tam před lety získala, a který byl určen především pro manžely a manželky vojáků (pozn. „spouse“ je jednotný název pro manželku či manžela).

Svémi zkušenostmi do kuchařky přispěl i brigádní generál Petr Procházka. Má nějaké oblíbené jídlo od našich polních kuchařů?

Pan generál zavzpomínal na některé výcviky na přežití, které absolvoval, kdy vojáci byli několik dnů odkázáni pouze na přírodní zdroje, ze kterých získávali obživu i vitaminy. A jak sám prozradil, ke snídani si dá rád krupicovou kaši, jinak má nejraději smažený řízek.

Polní kuchařku iniciovalo Velitelství pozemních sil AČR. Bude dostupná pouze pro útvary pozemních sil?

Nakonec jsme kuchařku nazvali Polní kuchařka, aby byla využitelná nejen pro útvary pozemních sil, ale mohly ji využít i ostatní složky armády. Samozřejmě bude dostupná i pro případné zájemce, a to cestou jejich tiskových a informačních důstojníků.

Text: Jana Deckerová, grafika VHU: Adéla Zemanová

Časopis **Vojenské rozhledy** slaví sté narozeniny

Vojenské rozhledy, časopis Ministerstva obrany, vychází ve stávající podobě již od roku 1992. Přináší texty o bezpečnostní a obranné teorii, bezpečnostním prostředím a názory na řešení otázek bezpečnostní politiky či rozvoje a činnosti ozbrojených sil. Vychází v tištěné podobě a je distribuován ke všem útvarům, zařízením, výcvikovým a vzdělávacím institucím Ministerstva obrany. Překračuje však rámec resortu – je zaslán do vybraných knihoven v ČR, civilním školám, do Parlamentu ČR a široké bezpečnostní komunitě. Má i svoji internetovou platformu na adrese www.vojenskerozhledy.cz. Při prohlížení webových stránek časopisu narazíte i na bohatý archiv dnes již historických vydání Vojenských rozhledů, a to od roku 1920. Letos je tomu sto let, kdy byly Vojenské rozhledy poprvé vydány pod hlavičkou Vojenského ústavu vědeckého. Časopis se hrával významnou roli při budování obranné politiky a ozbrojených sil mladého československého státu až do roku 1939, kdy bylo jeho vydávání násilně přerušeno. Ne nadlouho. Je obdivuhodné, že časopis byl vydáván i ve složitých válečných podmínkách v Londýně, pro příslušníky zahraničního odboje. Pokus o jeho poválečné obnovení však nebyl úspěšný. Až v roce 1950 začal vycházet vojenský teoretický časopis pod názvem Vojenská mysl, jehož název byl inspirován sovětským periodikem Vojennaja mysl (Военная Мысль).

Vojenské rozhledy se staly platformou pro publikaci autorských příspěvků příslušníků ozbrojených sil, příslušníků Ministerstva obrany, vědeckých a pedagogických pracovníků vojenských i civilních škol a široké obranné a bezpečnostní komunity ČR. Obsah časopisu odráží složitý, někdy dokonce i dramatický vývoj obranné politiky, ozbrojených sil i vojenské a bezpečnostní teorie. Svými články doprovází prakticky všechny zásadní reformy Armády ČR, reorganizace a redislukace, transformaci po vstupu do Severoatlantické aliance a plnění spojeneckých závazků v zahraničních misích a operacích. Věnoval se i složitostem vývoje bezpečnostního prostředí v podmínkách regionu i ve světě.

Kvalita časopisu závisí na úrovni autorů. Snahou redakce je vybírat ty příspěvatele, jejichž texty jsou přínosem nejen pro rozvoj teorie,

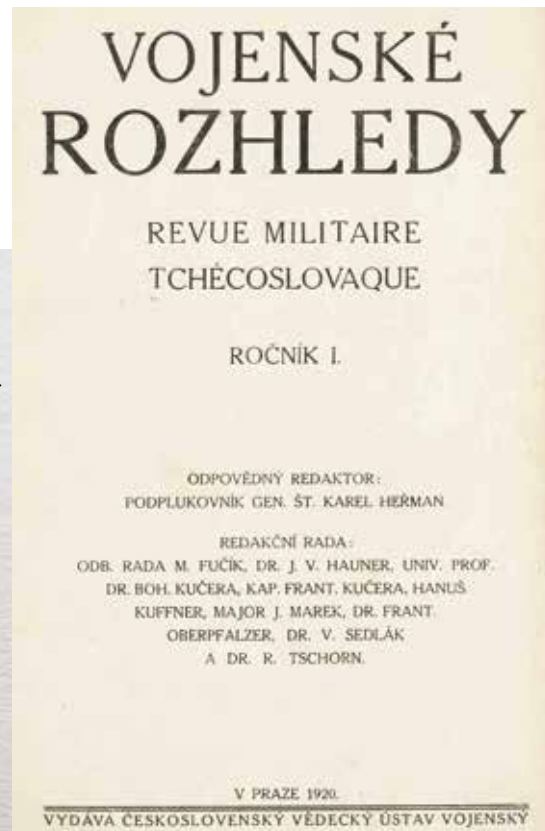
ale i pro čtenáře. Texty v odborném časopise musí odpovídat velmi přísným standardům a vytvoření uceleného příspěvku vyžaduje svůj čas. To je i jedním z důvodů, proč autorů, zejména z řad příslušníků ozbrojených sil a představitelů resortu Ministerstva obrany, postupně ubývá. Je to škoda, protože kvalifikovaná diskuse na stránkách časopisu může napomoci systémovému řešení mnohých problémů, ovlivňujících rozvoj a činnost ozbrojených sil. Je nutno vzít i v úvahu skutečnost, že nabídka médií, které se problematice vojenskosti a činnosti armády věnují, se stále rozrůstá. Redakce a redakční rada Vojenských rozhledů se tak musí s nastalou situací vyrovnat. Jen tak si zachová zájem autorů a zejména čtenářů.

Ke stým „narozeninám“ časopisu redakce Vojenských rozhledů připravila mimořádné číslo, které se v těchto dnech distribuuje k adresátům podle běžného rozdělovníku. Jeho obsah bude zveřejněn i na webových stránkách časopisu. Kromě úvodního slova ministra obrany tam lze kromě jiného nalézt analytický článek o historii Vojenských rozhledů od roku

1920 až po současnost a několik článků popisujících, jak obsah časopisu odrážel rozvoj vybraných oblastí výstavby armády a vývoje obranné politiky v zrcadle času. Zajímavá je i vzpomínka na obnovitele časopisu Jaroslava Jandu a rovněž i několik historických textů, které vyšly ve Vojenských rozhledech v době blížící se druhé světové války.

Přejeme tedy časopisu Vojenské rozhledy dostatek přispěvatelů, redakci šťastnou ruku při sestavování obsahu jednotlivých čísel a čtenářům zajímavý a hodnotný obsah pro jejich osobní rozvoj a praxi.

Redakce A reportu

Rukávové manuál profesionálního vojáka znaky

Na představení hodnostních systémů armád NATO jsme navázali dalším seriálem. V něm se po řadu měsíců zabýváme znaky útvarů a zařízení nejen AČR, ale celého resortu. Nově přinášíme i znaky zahraničních operací a misí.

211. taktická letka

Primárním úkolem letky je ochrana vzdušného prostoru České republiky a vzdušného prostoru zemí Severoatlantické aliance. Vedle toho zajišťuje také přeškolení pilotů na letouny Gripen a věnuje se i dalším činnostem, jako je například elektronický boj, přímá podpora pozemních jednotek a společný výcvik s ostatními jednotkami NATO. Letka má zhruba sto třicet příslušníků, z nichž stovka připadá na pozemní technický personál, deset na štáb a kolem dvaceti na stíhací piloty. Ti jsou zařazeni do celkem čtyř pilotních rojů.

212. taktická letka

Letka je určena k ochraně vzdušného prostoru ČR, více se ale zaměřuje na přímou leteckou podporu pozemních sil CAS (Close Air Support), tedy na působení proti pozemním cílům. V menší míře se věnuje i speciálním úkolům, jako je třeba vzdušný průzkum. Od 1. ledna 2008 je zařazena do takzvaného Národního posilového systému protivzdušné obrany. Musí být tedy neustále připravena nejpozději do 24 hodin zaujmout patnáctiminutovou pohotovost (RS-15) se dvěma stroji L-159 Alca. Tento úkol je primárně určen k ochraně důležitých objektů a lokalit, jako jsou třeba jaderné elektrárny nebo také proti nízkoletícím cílům.

213. výcviková letka

Letka zahájila svou činnost 1. prosince 2013 reorganizací 222. výcvikové letky 22. základny v Náměšti nad Oslavou a ponechala si též její čestný název „Šišková“. Jejím hlavním úkolem je výcvik mladých pilotů včetně účasti na mezinárodních cvičeních. Letka také působí v roli oponentů – „agresorů“ pro výcvikové účely taktických letek. Původní cvičné letouny L-39ZA Albatros byly k 1. 6. 2019 vyřazeny z výzbroje AČR a nahrazeny stroji L-159 A, L-159T1 a L-159T2.

214. letka oprav letecké techniky

Letka zabezpečuje provádění složitých oprav a předepsaných prací na letounech L-159 A Alca, L-159T1 a L-159T2. Na samostatném pracovišti jsou také zabezpečovány práce a opravy na leteckých řízených střelách. Od roku 2009 se začala připravovat na zvýšení úrovně údržby motoru, tzv. „Depot Level“. Po obdržení licence od amerického výrobce došlo k vybavení letky nejmodernějším a z hlediska péče o motor i unikátním pozemním zařízením umožňujícím provádět 3. úroveň údržby leteckého motoru F-124-GA-100.

215. letka zabezpečení

Pod letku zabezpečení spadá stanoviště letových a provozních služeb, operační středisko základny, roj leteckých radionavigačních prostředků a také komunikačních a informačních systémů, strážní rota, letištní hasičská jednotka a družstvo chemické ochrany.

216. letka logistické podpory

Letka logistické podpory plní dvě základní funkce. Vnitřní spočívá v řízení a organizaci výcviku a komplexním zabezpečení všech příslušníků praporu. Vnější zajišťuje letištní zabezpečení, letecké technické a provozní zabezpečení, logistickou podporu létání i logistickou podporu ostatním jednotkám základny.

Vyzkoušej svůj postřeh

Naleznete čtyři rozdíly na fotografii z tankování B-1 Lancer?

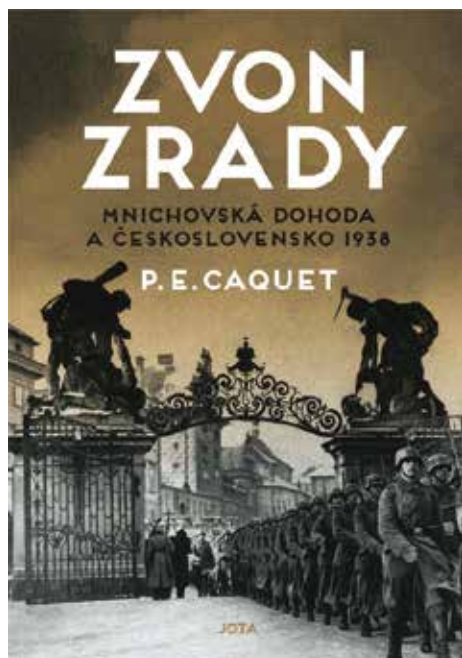
Česká republika, stejně tak jako dalších pět zemí, získá přístup ke zcela novým tankerům, které budou země provozovat sdíleně. Každá ze zemí tak bude mít určený počet letových hodin dle výše svého příspěvku. V případě ČR půjde o sto letových hodin ročně. Na provoz a personál ročně přispějeme částkou 42 milionů korun. Jednorázový náklad, tedy pomyslný vstup do projektu, pak činil 594 milionů korun. Vyjma finančního příspěvku se počítá do budoucna i se zapojením českých armádních posádek, stejně jako tomu je u letounů včasné výstrahy AWACS. Zapojené země si rozdělí letové hodiny dle vstupních a ročních nákladů. Zmíněné tankery, kterých výrobce dodá celkově osm, z toho dva již v tomto roce, budou kompatibilní pro doplňování paliva většiny strojů, včetně letounů Gripen. Sdílené pořízení tankovacích kapacit je logické. Sama o sobě si málokterá země může dovolit nákup drahých tankerů, nicméně v případě zapojení více zemí se náklad snižuje a hodiny jsou využity na maximum. Vyjma tankování lze letouny užít kupříkladu i pro transport nákladu, či pro lékařskou evakuaci. Stroj je schopen přepravit až 45 tun nákladu nebo 267 cestujících. Ve zdravotnické verzi pak může mít na palubě šest jednotek intenzivní péče či 16 lůžek. Všechna osm letounů má být ve službě do roku 2024.

Připravil: Michal Voska

Rozdíly: chybi kormidlo, označení na tankovacím rameni, okno, přistávací dráha

RECENZE

Zvon zrady

P. E. Caquet, vydává v září nakladatelství Jota

Počet stran: 280

Když se Neville Chamberlain vracel 30. září 1938 z Německa poté, co se dohodl s Hitlerem na postoupení pohraničních území Československa, pronesl k britskému lidu řeč: „Drazí přátelé, věřím, že to je mír pro naši dobu.“ Winston Churchill na to však reagoval slovy: „Zvolili jste hanbu a budete mít válku.“ V roce 2018 uplynulo 80 let od chvíle, kdy se Československo podvolilo tlaku Velké Británie a Francie, aby postoupilo pohraniční území nacistickému Německu. Události, které vešly do dějin jako „mnichovská dohoda“, se staly předzvěstí budoucího celosvětového konfliktu. To si ostatně uvědomovali jak českoslovenští, tak i někteří britští a francouzští politikové tehdejší doby. Přesto však v roce 1938 získali navrch představitelé politiky appeasementu, jejichž politický rozhled nejlépe vystihuje známá Chamberlainova věta: „Jak hrozné, fantastické, neuvěřitelné je, že bychom měli kopat zákopy a zkoušet si plynové masky kvůli sporům ve vzdálené zemi mezi lidmi, o kterých nic nevíme.“ Zvon zrady přináší pohled na tehdejší události očima současného britského historika. Autor čerpá z mnoha dosud nevyužitých zdrojů včetně dobového československého tisku, vzpomínek pamětníků, soukromých deníků, vojenských plánů, vládních záznamů i reportáží médií. A dochází k možná překvapivým závěrům, například o tom, že německá vojenská síla v roce 1938 nebyla větší než síla československé a francouzské armády.

Připravil Michal Voska, foto: nakladatelství Jota

Interní komunikační portál

←→ www.ikp.army.cz

Již v minulém čísle jsme se zabývali některými dopady mimořádných opatření k prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem SARS-CoV-2 na službu vojáků z povolání, což se odrazilo i v dotazech uživatelů našeho portálu. Některé se týkaly i karanténních opatření přijatých vůči vojákům z povolání v důsledku výkonu jejich služby.

Dotaz:

Jak je to s platem vojáka z povolání a jeho nárokem na stabilizační příspěvek, pokud mu byla nařízena karanténa související s jeho výkonem služby při posílení Policie České republiky při ostraze hranic?

Odpověď:

Ve vámi uvedeném případě je nutné považovat nařízenou karanténu za plnění občanských povinností stanovených zvláštním zákonem, tedy o „obecný zájem“.

V případě **nařízení karantény** se vojákovi z povolání (dále jen „voják“) **na dobu karantény** poskytuje **služební volno** podle § 39 odst. 1 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání („*Nemůže-li voják pro překážky z důvodů obecného zájmu nebo pro důležité osobní překážky konat službu, má nárok na služební volno v nezbytně nutném rozsahu, pokud úkony v obecném zájmu nebo v důležité osobní záležitosti nelze vyřídit mimo dobu služby.*“). Tomu pak odpovídá i ustanovení § 1 odst. 3 vyhlášky č. 263/1999 Sb., kterou se stanoví důvody pro poskytování služební volna vojákům z povolání pro překážky ve službě a rozsah služební volna („**O výkon občanských povinností jde zejména u svědků, tlumočnicků a jiných osob předvolaných k jednání u soudu nebo jiného státního orgánu nebo orgánu obce, při poskytnutí první pomoci, povinných lékařských prohlídkách, opatřeních proti přenosným nemocem, jiných naléhavých opatřeních léčebně preventivní péče, izolaci z důvodů veterinární ochranných opatření, poskytnutí osobní pomoci při požární ochraně, živelních událostech nebo v jiných obdobných mimořádných případech a dále v případech, kdy je fyzická osoba povinná podle právních předpisů osobní pomoc poskytnout.**“).

Podle § 68h písm. i) zákona o vojácích z povolání má voják v rozsahu doby, která zasahuje do základní týdenní doby výkonu služby, **nárok na služební plat za dobu služební volna** z důvodu obecného zájmu.

V § 70 b odst. 2 zákona o vojácích z povolání je mimo jiné uvedeno, že pokud voják nekonal službu po celý kalendářní měsíc, **má nárok na stabilizační příspěvek** pouze za podmínek stanovených pro poskytování služební platy **podle § 68h uvedeného zákona.**

Z výše uvedeného vyplývá, že **v případě poskytnutí služební volna vojákovi z důvodu obecného zájmu (karantény) se mu služební plat nekrátí a náleží mu po celou dobu karantény také stabilizační příspěvek.**

Redakce IKP

V příštím čísle se podíváme na další zajímavosti z provozu portálu

Areport

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 542
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Vladimír Marek

Grafická úprava: Milan Syrový

Jazyková korektura: Tomáš Xaver, Kamil Novák

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
VHÚ Praha – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: Czech Print Center, a. s.

Číslo indexu: 45 011

ISSN 1211-801X

Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 10. 6. 2020

Toto číslo vyšlo dne: 29. 6. 2020

Foto na titulní straně: mjr. Jakub Šimíček

kontakty do redakce

Vladimír Marek (šéfredaktor)
telefon: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.marek@post.cz

Jana Deckerová (redaktorka)
telefon: 973 215 549
mobil: 606 604 733
e-mail: jana.deckerova@email.cz

Michal Voska (redaktor)
telefon: 973 215 868
mobil: 724 850 598
e-mail: voska.m@seznam.cz

Milan Syrový (grafik)
telefon: 973 215 558
e-mail: grafika.syrovy@gmail.com

Jan Kouba (fotograf)
telefon: 973 215 664
mobil: 606 674 257
e-mail: foto.kouba@volny.cz

Elektronická podoba A reportu
je umístěna na www.army.cz

Areport

Slavíme třicátiny

V červnu letošního roku je tomu již třicet let, co vychází časopis A report. Počátkem léta roku 1990 se transformoval z tehdejší Obrany lidu. Do konce listopadu 1990 vycházel jako deník.

V té době se dokonce prodával v trafikách a stáncích Poštovní novinové služby. Následující tři roky měl podobu týdeníku a v roce 1993 přešel na čtrnáctidenní periodicitu. Do roku 1997 byl tištěn na novinovém papíře a tomu tak trochu odpovídal i jeho obsah. Až v následujícím období převzal podobu barevného časopisu. V roce 2010 se z něho stal měsíčník. Po celou tuto dobu

se snažil přinášet ty nejdůležitější a nejzajímavější informace o dění v armádě a resortu Ministerstva obrany. Kořeny vojenského tisku jsou ale mnohem hlubší. A report se hlásí ke svým předchůdcům, jakými byly časopisy Naše noviny a Naše vojsko vycházející za druhé světové války na východní a západní frontě, ale i Československý deník, Československý voják a Československý zpravodaj vydávaný za první světové války pro naše legionáře v Rusku. Co konkrétně si může mediální jubilant u příležitosti svého svátku přát? Určitě je to co nejvíce spokojených a věrných čtenářů a přehršel zajímavých témat ke zpracování. Společně s našimi čtenáři se těšíme na další léta existence tohoto časopisu.

Šéfredaktor A reportu Vladimír Marek

Od slavného vítězství husitských vojsk nad rytíři křížové výpravy na Vítkově uplynulo šest set let

Bitva na Vítkově

Mezi památné dny Ministerstva obrany patří i bitva na Vítkově, ke které došlo 14. července 1420. Zatímco všechny ostatní památné dny se týkají především událostí první a druhé světové války, v tomto případě tradice naší armády sahá až do středověku. A to plně oprávněně.

Pro někoho byla možná historie husitských válek a jejich protagonistů tak trochu zneužitá a zprofanovaná minulým režimem. Ani to ale nemůže nic změnit na významu pro samotnou existenci našeho státu. Sehrála významnou roli v době národního obrození. O jejím vlivu bezprostředně před první světovou válkou a během ní svědčily vzpomínky našich legionářů v Rusku. Ty se shodují v tom, že když naše brigáda pochodovala na pozice před legendární bitvou u Zborova, připomínala spíše husitské vojsko. Téměř každá jednotka měla praporek s husitskou tematikou. Legionáři se stejně jako husité oslovovali mezi sebou bratře. K tomuto odkazu se hlásila i první republika a její armáda. Ne náhodou byl spisovatel a propagátor husitství Alois Jirásek patronem pluku 30 z Vysokého Mýta. Ostatně i v současnosti je hrob Neznámého vojína umístěn přímo pod sochou Jana Žižky na pražském Vítkově. Tedy právě v místech, kde došlo v létě roku 1420 k slavnému vítězství. Je to místo vyhrazené pro ty nejvýznamnější státní a armádní akty.

Počátky husitství

Kališnické myšlenky se na našem území začaly intenzivně šířit již od počátku patnáctého století. Po upálení mistra Jana Husa 6. července 1415 v Kostnici se situace namísto předpokládaného zklidnění ještě více vyhrotila. Vše vyvrcholilo první pražskou defenestrací 16. srpna 1419, během níž rozlícený dav pod vedením Jana Želivského napadl Novoměstskou radnici a vyházel konšely z oken.

Na jaře následujícího roku se část radikálního husitského hnutí uchýlila na jih Čech, kde založila nové město. To dostalo jméno Tábor, podle biblické hory blízko Nazareta. Jeho obyvatelé se mezi sebou oslovovali bratře a veškerý svůj majetek odevzdávali do kádí umístěných na náměstí. O vojenské záležitosti se starali čtyři hejtmani, mezi nimiž byl i Jan Žižka z Trocnova. Ten začal okamžitě po založení města velice úspěšně vojensky operovat v jižních a jihozápadních Čechách. Postupně se z něho stal legendární vojevůdce, který nebyl nikdy poražen.

Jan Žižka

Zikmundova hrozba

Obě města pražská (Staré Město a Nové Město) se na jaře roku 1420 ocitla ve velice nezáviděníhodné situaci. Již 1. března 1420 vyhověl papež Martin V. žádosti krále Zikmunda Lucemburského a vyhlásil křížovou výpravu proti všem viklefstům a husitům. Lucemburk využil skutečnosti, že se právě v té době shromáždila římská šlechta na sjezdu ve Vratislavi, a okamžitě z nich začal ve slezské Svidnici formovat armádu. Ta koncem dubna 1420 překročila hranice království Českého. Kapituloval Hradec Králové a po krátkém přeformování v Kutné Hoře se vojsko blížilo ku Praze. V Zikmundových rukách byl nejen Vyšehrad, ale i Pražský hrad. Navíc také česká katolická šlechta tlačila na Pražany, aby se podřídili. Těm nezbývalo nic jiného než začít vyjednávat. Zikmund však stanovil takové podmínky případného příměří, které nebylo možné přijmout.

Za této situace začaly do Prahy přicházet husitské posily. Jako první dorazilo 20. května 1420 táborské vojsko. O tři dny později pak husité ze Žatecka, Lounska a Slánska. Křížáci se přiblížili k pražským hradbám koncem června.

Nový Vyšehrad

Žižka si uvědomoval, že pro samotnou obranu města poměrně početným vojskem bude důležité jeho zásobování. Proto přišel s návrhem vybudovat na vrchu Vítkov dva sruby, s jejichž pomocí by bylo možné kontrolovat přístupové cesty ku Praze z jihovýchodu. Sruby byly navíc obehnané třemi řadami mělkých příkopů a zdí z hlíny a kamení. Jejich roli navíc umocňoval skutečnost, že Zikmundovo vojsko drželo nejen Pražský hrad, ale i Vyšehrad. Strategický význam tohoto kopce nad Prahou pochopili i křížáci. Uvědomovali si, že s přímým útokem na město by nejspíš neuspěli, a tudíž k jeho vyhladovění bude nezbytné ho neprodyšně uzavřít. Proto naplánovali na 14. červenec 1420 vůči tomuto husitskému opěrnému bodu generální útok. Celou akci zahájili úderem na Prahu, který měl odvrátit pozornost obránců od Vítkova. Část osádky Pražského hradu se vrhla na Karlův most. Vyšehradští ozbrojenci se pustili do dobývání Nového Města a zbytek křížáckého vojska směrem od Špitálského pole ohrožoval východní hradby Prahy. Úkolu likvidace srubů na Vítkově se ujal oddíl míšeňských a rakouských jezdců pod velením míšeňského hejtmara Heinricha z Isenburgu.

Obrat v boji

Nástupišťem k samotnému útoku se stala jen několik metrů široká šíje hřebenu, na které se jízda nemohla v žádném případě rozvinout. Zatímco tedy Žižka dokázal využít ve svůj prospěch terén a důkladným opevněním zvýšit bojovou hodnotu své jednotky, křížáci nasadili poněkud nepochopitelně do bojů pro tuto oblast nevhodnou těžkou jízdu. Nehledě na tuto obrovskou nevýhodu se útočníkům přece jen podařilo ovládnout

vinici věž a postupně se probíjovali dál. Podle očitých svědků byla situace jednu chvíli pro husity doslova kritická. Na životě byl bezprostředně ohrožen dokonce velitel srubů Jan Žižka z Trocnova. Jeho spolubojovníkům se ho ale nakonec podařilo vymanit z obklíčení. Zásadní obrat v boji o tuto strategickou výšinu nastal v okamžiku, kdy Horskou branou vyrazil na pomoc obráncům houf bojovníků. S něčím podobným křížáci nepočítali. V těžko přehledném terénu nebylo příliš zřejmé, kolik husitů se vlastně žene do protiútoků. Formace, která zachytila protiútok, byla tlačena k severnímu strmému svahu. Proto se rozhodla raději ustoupit. V tomto okamžiku byl smrtelně zraněn velitel křížáků Heinrich z Isenburgu.

Strategické vítězství

Ústup jednotek prvního sledu vyvolal zmatek v zálohách. Za této situace se mnozí Míšeňané a Rakušané dali na bezhlavý útek. Úzký skalnatý hřeben však neumožňoval překotný ústup většího počtu vojáků, a tak mnozí z nich našli smrt v okamžiku, kdy se i s těžkým brněním zřítily z prudkého svahu dolů. Úprk zbývajících

nakazil i oddíly na Špitálském poli. Také ony se urychleně začaly stahovat do hlavního tábora na druhém břehu Vltavy. Celá záležitost netrvala příliš dlouho a i husité nehladě na jednoznačné vítězství jí přisuzovali spíše taktický charakter. O tom ostatně svědčí skutečnost, že okamžitě začali opravovat pobožené sruby a připravovat se na další útok. Nakonec se ale vlivem okolností proměnila ve strategické vítězství. Cestami na pravém břehu Vltavy chráněnými sruby na Vítkově začala do Prahy proudit nová úroda obilí. Naopak křížáckému vojsku se nedostávaly potraviny. Navíc mezi jednotlivými národními skupinami docházelo k roztržkám. Zikmundovi bylo jasné, že se celé tažení promění v náročnou a především dlouhodobou kampaň. A ta si vyžadovala nemalé peníze. Když ho i česká a moravská katolická šlechta začala přemlouvat, aby dal přednost jednání, rozhodl se první křížáckou výpravu vedenou proti českým husitům definitivně odpískat. Ještě před tím, než se vrátil do katolické Kutné Hory, nechal se ve Svatovítské katedrále korunovat českým králem.

Text: Vladimír Marek

Muchova Slovanská epopej:
Po bitvě na Vítkově

Husité

Nakupovalo se v zahraničí

Armádní obrana proti letadlům v ČSR se ve třicátých letech minulého století potýkala s řadou problémů

Jednou z největších slabin československé prvorepublikové armády byla bezesporu protivzdušná obrana. Nedostatek finančních prostředků a podcenění letectva coby nastupující nové zbraně způsobily škody, které se v období horečného zbrojení z let 1935–1938 stačily napravit jen stěží. Naprostou většinu prostředků spolkla teritoriální obrana proti letadlům (TOPL), zahrnující průmyslové oblasti, dopravní uzly a muniční sklady. Doplnovat ji měla armádní obrana proti letadlům (AOPL), která zajišťovala ochranu domácího vojska v případě konfliktu. Nutno podotknout, že druhá kategorie představovala skutečnou

Achillovu patu ozbrojených sil a dlouhá léta existovala pouze na papíře.

Těžkosti zbrojního průmyslu

Snahy poskytnout polním jednotkám palebné krytí před útoky letectva sahají v Československu do roku 1919, kdy došlo k nákupu 47 německých kulometů Becker ráže 2 cm. Kvůli neuspokojivé lafetaci a řadě menších nedostatků však byly zakrátko uloženy do skladů. Ministerstvo národní obrany (MNO) se od roku 1922 zabývalo otázkou zavedení lehkého protiletadlového (PL) děla, jež by vyplnilo mezeru mezi používanými kulomety

ráže 7,92 mm a nově zavedeným 8,35cm kanonem vz. 22. Mělo se jednat o zbraň, která by účinně zasahovala nejen proti letadlům ve výškách 600 až 1 500 metrů, kde již byly kulometry nedostačující a děla nevyhovovala z důvodu vysoké úhlové rychlosti cíle, ale i proti obrněným vozidlům a lehkým krytům. Ačkoli československý zbrojní průmysl patřil ke světové špičce ve výrobě dělostřeleckého materiálu, na tomto poli měl své limity. Plzeňská Škoda do roku 1930 realizovala několik projektů děl ráže 5,7 až 6,6 cm o různé výkonnosti, přičemž některé dovedla do fáze prototypů. Nepřekonatelným problémem

Velký kulomet proti letadlům vzor 36 v palebném postavení

se však stal požadavek hipomobilní dopravy, který dovozoval jen omezenou hmotnost kanonu, s čímž souvisel i jeho neuspokojivý výkon. Nové možnosti se otevřely počátkem 30. let, kdy se schválila autotrakce a doprava tak nebyla v plné míře závislá na koňské síle. Absence kanonů pro boj s letadly ve středních výškách byla na MNO kritizována, ale věc se odložila a do roku 1934 se na tom nic nezměnilo.

Problémy doprovázely rovněž konstrukce malorážních automatických PL zbraní. Od poloviny 20. let vyvíjela brněnská Zbrojovka kulomety ráže 12 až 20 mm, avšak bez valného úspěchu. Do výzbroje se nedostala ani slibně vyhlížející 15mm verze. Úlohu PL prostředků pěšího vojska a jezdeckta tak nadále plnily pěchotní kulomety vz. 24 a vz. 26 ráže 7,92 mm. Kvůli rostoucí hrozbě ze strany sousedního Německa a dynamickému vývoji stíhacích a bombardovacích letounů ve světě začala být situace v polovině 30. let kritická. V únoru 1935 padlo na poradě Hlavního štábu rozhodnutí, že se vhodné zbraně nakoupí v zahraničí, což se stalo nepříjemnou vizitkou jinak fungujícího tuzemského zbrojního průmyslu.

Řešení má název Oerlikon

Volba padla na švýcarský podnik Oerlikon, jehož zbraně československá armáda v uplynulých letech několikrát testovala. V květnu 1935 bylo objednáno 12 nově vylepšených 2cm automatických kanonů, které brzy nato úspěšně prošly vojskovými zkouškami. V červenci došlo následně k objednání 128 kusů a na konci roku dalších 60. Zbraň se zavedla oficiálně do výzbroje v lednu 1937 pod označením Velký kulomet proti letadlům (VKPL) vz. 36. Jednání o zakoupení výrobní licence se táhla více než rok a skončila neúspěšně, protože švýcarská strana si kladla neúměrné požadavky. Podařilo se alespoň získat práva na výrobu munice. Brněnská Zbrojovka a Sellier & Bellot do března 1939 vyrobily více než 1,7 milionu granátů všech typů. Následovaly další objednávky nových kusů, ale po Mnichovu se jevíly již zbytečnými, a proto se zrušily. Při záříjové mobilizaci v roce 1938 tak armáda disponovala celkem 227 kanony. Uvažovalo se také nad modifikací v letecký kulomet pro stíhací letoun Avia Bk-534 a nově vyvíjený Avia B-35, avšak k realizaci již nedošlo.

Zbraň byla instalována na trojramenné lafetě, s rameny rozložitelnými po 120° a odměrem zbraně 360°. Ústová rychlost střely činila 830 m/s. Zatímco účinný výškový dostřel dosahoval 1 100 m, dálkový čítal 2 500 m. Náměr se pohyboval od -8° do +85°. Střelec sedící na sedačce mohl při míření využít zaměřovač vz. 36 na vzdušné cíle a záměrný dalekohled vz. 36 na pozemní cíle s 2x zvětšením. Střelba s praktickou kadencí kolem 120 ran/min mohla být vedena jednotlivými ranami i dávkou. Využívalo se zásobníků s kapacitou 15 nábojů a nejčastějším typem střeliva byly nárázové a průrazné střely. Obsluhu tvořilo celkem sedm mužů ve složení velitel roje, střelec, nábič, dva pomocníci a dva nosiči. K nim ještě

Pohotovostní přeprava VKPL vzor 36

někdy připadali cyklista a dva pozorovatelé. Dopravu zajišťovaly nákladní automobily Tatra T-82 a T-85. Malorážní dělo včetně lafety se snímatelnými dřevěnými koly vážilo 295 kg a na přesun jej bylo možno rozložit na 10 částí o maximální hmotnosti 49 kg. V březnu 1939 se kalkulace jedné kompletní zbraně pohybovala kolem 185 000 Kč.

Nově zavedený kanon se měl stát páteří narychlo vytvářených rot VKPL v rámci vojenských těles pěchoty. V září 1938 spadalo pod AOPL 16 takových uskupení. Hlavní štáb zařadil polovinu z nich ke čtyřem rychlým divizím, tři roty k hraničářským plukům (HP 4, 18, 19), jednu rotu k velitelství I. armády v Kutné Hoře, dvě roty k velitelství IV. armády v Brně a zbylé dvě roty zaujaly postavení na Slovensku v okolí Popradu. Podle tabulek čítala každá z rot 120 osob, měla 8 VKPL, 25 automobilů a v jejím čele stál štábní kapitán pěchoty. Rota sestávala ze dvou čet, z nichž každá měla dva roje po dvou zbraních, dále pomocné družstvo a spojovací roj. Zbylých 88 velkorážních kulometů umístěných v 11 rotách VKPL našlo postavení ve vnitrozemí v rámci TOPL.

Varianta Bofors přišla pozdě

Stále však zůstávala nevyřešena otázka děla, jehož ráže by se pohybovala kolem 4 cm. Plzeňská Škoda v letech 1934–1937 představila kanony řady Z o hodnotách 4 a 4,7 cm, jež

pro svou víceúčelovost patřily k naprostému unikátu, ale velení armády je nedokázalo náležitě docenit. Přitom verze Z1, osazená na obrněném podvozku, představovala vůbec první stíhač tanků na světě. Hledat se tedy muselo opět v zahraničí. V létě 1938 došlo narychlo k nákupu osmi automatických kanonů soustavy Bofors ráže 4 cm včetně munice a výrobní licence. Ve své kategorii se jednalo o jednu z nejlepších zbraní a vlastnily je armády z celého světa. Tato zakázka však přišla příliš pozdě. Termín dodání se stanovil na rok 1939, a po Mnichovu tedy byly smlouvy zrušeny. To jen korespondovalo s celkovým stavem protivzdušné obrany, kterou armáda dlouhá léta podceňovala.

Zcela nedostatečná AOPL

Až na výjimky protiletecká ochrana vojsk téměř neexistovala. V září 1938 krylo 16 kulometných rot naprosté minimum z celé

mobilizované armády. Kulomety firmy Oerlikon sice patřily k nejmodernějším zbraním, ale nepodařilo se jich zajistit dostatek jak pro potřeby AOPL, tak pro TOPL. Například nejvíce ohroženou Prahu, za jejíž obranu odpovídal Obvod Opl „A“, mělo bránit pouhých 16 kanonů vz. 36. Ve výzbroji potom zcela chyběly požadované kanony ráže 4 cm pro boj s letouny v malých a středních výškách. Při mobilizaci řada velitelů upozorňovala na eventuální nebezpečí leteckých útoků. Pro ilustraci, štáb 5. divize, dislokované v jižních Čechách, posuzoval situaci následovně: „Aktivní OPL důležitých míst a směrů byla naprosto nedostatečná, v celé oblasti nebylo ani jedné jednotky OPL nebo VKPL, a tak i středisko jako České Budějovice nebylo prakticky chráněno. Tento nedostatek mohl mít katastrofální následky pro územní a komunikační uzly. Doprava by byla snadno ochromena a útoky by byly zničily odolnost národa.“

Text: des. Miroslav Adamec,
foto: VÚA-VHA

NADACE
POLICISTŮ A HASIČŮ
VZÁJEMNÁ POMOC V TIŠNI
www.nadacepah.cz

BĚH NA PODPORU

Vojenského fondu solidarity a Nadace policistů a hasičů

22. srpna 2020 12:00

Smetanovo nábřeží - Děčín

13:00 Dětský běh (1km) 14:30 Hlavní běh (5km)

Část startovního bude rozdělena mezi oba fondy

Registrace na www.selfdefense.cz

Po celý den bohatý doprovodný program pro děti i dospělé.

Záštitu nad akcí převzali:

Mgr. Kateřina Blažková - Námiestkyně ministra obrany ČR
brigádní generál Mgr. Jan Švejdar - Policejní prezident

Partneři:

VOZP

VOJENSKÁ
ZDRAVOTNÍ
POJIŠTOVNA

SG GEOTECHNIKA
ČLÁN SKUPINY POKROK KAPIT

Metalsped

PROFISTAV
Lipovec s.r.o.

aquatest

CELIO

PURUM

RÝKO

ARMYTRIKA.CZ
NEJEN TRIKA S MILITÁRNÍ TÉMATIKOU

NIMA DESIGN

HUDY

deník

UVR